

TRIBUNA ZIARIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 317-320 / august-septembrie 2016

Luptați și veți învinge!

M. Ustymenko

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

La 24 august a.c., poporul ucrainean a marcat cea de a 25-a aniversare a Independenței sale în contextul agresiunii ruse împotriva Ucrainei. În cadrul manifestărilor prilejuite de această mare sărbătoare, ucrainenii și-au exprimat hotărârea să păstreze și să apere independența și suveranitatea patriei din toate puterile.

Aniversarea celor 25 de ani de independență a Statului Ucrainean s-a dovedit a fi, de asemenea, un prilej pentru reafirmarea sprijinului din partea celor mai importante

denței Ucrainei: „În ciuda tuturor presiunilor și a crizelor care s-au abătut asupra sa, Ucraina a reușit să-și consolideze independența și statutul de actor de prim rang pe scena europeană și la nivel mondial. Adresez, cu acest prilej, poporului ucrainean urări de pace și propășire.“

François Hollande a subliniat că Franța rămâne de partea Ucrainei în identificarea unei formule stabile de soluționare a conflictului din estul țării. „Dvs. vă este cunoscut faptul că Franța ca și Uniunea Europeană

comunitate a canadienilor de origine ucraineană de aproape 1.300.000 de persoane și-a adus o contribuție imensă la dezvoltarea Canadei și la crearea unor relații solide și durabile între țările noastre“.

Cu prilejul Zilei Independenței Ucrainei, președintele Republicii Populare Chineze, Xi Jinping, i-a felicitat pe șeful Statului Ucrainean, Petro Porosenko, și poporul ucrainean. „China face parte din primele țări care au recunoscut independența Ucrainei și a stabilit relații diplomatice cu aceasta. China res-

Lideri internaționali salută a 25-a aniversare a Independenței Ucrainei

state ale lumii, prin vocea conducătorilor lor. Acest fapt este dovedit de mesajele primite de președintele Petro Porosenko, cărui i-au fost adresate numeroase telegrame de felicitare și de susținere din partea unui important număr de state.

După cum relatează Agenția UNIAN, președintele american Barack Obama a trimis o scrisoare de felicitare președintelui Ucrainei, Petro Porosenko, în care se spune: „În numele poporului SUA vă transmit cele mai calde felicitări Dvs. și poporului Ucrainei cu prilejul celei de a 25-a aniversări a Independenței care va fi marcată la 24 august. Această zi este deosebit de importantă în lumina pericolului la adresa suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei care a apărut ca urmare a agresiunii ruse în estul Ucrainei și a încercării de anexare a Crimeei“. În continuare, în mesajul președintelui SUA se menționează: „Doresc să vă asigur că SUA rămân fidele obligațiilor asumate de a fi alături de Ucraina în tot acest timp în care vă confrunțați cu agresiunea rusă“. Liderul SUA a subliniat, de asemenea, că dorește să evidențieze pașii importanți pe care i-a făcut Ucraina în combaterea corupției, consolidarea supremației legii și în punerea bazelor creșterii economice. „Doresc să vă asigur că SUA vor continua să vă susțină în năzuința voastră de a aduce mai aproape de ucraineni viitorul pașnic, înfloritor și european“, se mai menționează în mesaj.

Președintele Franței, François Hollande, i-a felicitat pe președintele Petro Porosenko și poporul ucrainean cu prilejul Zilei Independen-

te sunt devotate suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei în limitele frontierelor recunoscute internațional și respectării obligațiilor internaționale asumate“, menționează președintele francez. „Franța salută reformele structurale declanșate, precum și intenția conducerii ucrainene de a le continua și de a le aplica eficient“, subliniază François Hollande, dorind consolidarea în continuare a legăturilor de prietenie și încredere între cele două țări.

Președintele Germaniei, Joachim Gauck, în mesajul de felicitare trimis președintelui ucrainean, Petro Porosenko, cu prilejul Zilei Independenței, a menționat că Ucraina se află în fața unor mari provocări politice, economice și sociale și i-a asigurat că Germania va susține Ucraina în depășirea lor, iar împreună cu partenerii săi europeni și internaționali, se va strădui ca oamenii din Ucraina să poată trăi liber în pace, stabilitate și bunăstare. Președintele Germaniei a urât ucrainenilor curaj și putere pentru a realiza reformele necesare.

Primul ministru al Canadei, Justin Trudeau, a felicitat Ucraina cu prilejul celei de a 25-a aniversări a Independenței, declarând că se alătură comunității ucrainene din Canada și din întreaga lume la această sărbătoare. „Cu acest prilej memorabil reiterăm faptul că susținem ferm suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei. Canada susține în totalitate pașii importanți ai Ucrainei spre o mai mare securitate, bunăstare și independență economică“, se subliniază în mesaj. Trudeau a mai menționat că „Energica

pectă suveranitatea de stat, independența și integritatea teritorială a Ucrainei, calea de dezvoltare aleasă de poporul Dvs. în conformitate cu particularitățile țării sale“, se arată în mesaj. Xi Jinping mai subliniază că, în ultimii ani, relațiile de prietenie și colaborare dintre China și Ucraina au o evoluție sănătoasă și stabilă. „Acord o mare atenție dezvoltării relațiilor chinezo-ucrainene, sunt gata să depun, împreună cu Dvs., eforturi pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor bilaterale și obținerea unor rezultate reale mari în cadrul colaborării dintre China și Ucraina pe toate planurile în folosul celor două țări și popoare“, a menționat el.

„În numele personal și al națiunii mele - a transmis președintele Turciei, Recep Tayyip Erdogan, în mesajul său de felicitare - îi felicit din toată inima pe președinte și poporul ucrainean cu prilejul Zilei Independenței Ucrainei. Prioritatea noastră este consolidarea în continuare a relațiilor noastre în fiecare domeniu. Folosesc acest prilej pentru a sublinia că noi vom rămâne alături de Ucraina prietenă și că vom continua să susținem ferm integritatea ei teritorială și independența“.

Mesaje de felicitare și de susținere a luptei Ucrainei pentru apărarea independenței, suveranității și integrității sale teritoriale au fost trimise pe adresa președintelui Petro Porosenko de liderii numeroaselor altor state ale lumii.

Ion ROBCIUC

Al VI-lea Forum Mondial al Ucrainenilor și Adunarea anuală a Congresului Mondial al Ucrainenilor

În perioada 20-28 august 2016, la Kiev, a avut loc al VI-lea Forum Mondial al Ucrainenilor, în cadrul căruia s-a ales noua conducere și s-au adoptat modificări la statutul Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare. Forumul s-a desfășurat în această perioadă, ca urmare a sărbătoririi de către toți ucrainenii a 25 de ani de la proclamarea Independenței Ucrainei.

Anul acesta, cota Uniunii Ucrainenilor din România la Forumul Mondial al Ucrainenilor, a fost de trei delegați și un invitat și anume președintele UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele de onoare al UUR, Buciuța Ștefan, secretarul general al Uniunii Ucrainenilor din România, Horvat Irina Liuba, și președinta Comisiei pentru învățământ a UUR, Elvira Codrea.

Lucrările Forumului au debutat la data de 20 august, la Casa Ucraineană din centrul Kievului, la care au participat peste 300 de delegați și invitați din peste 40 de țări. La deschiderea oficială au participat primul președinte al Ucrainei independente, Leonid Kravciuk, și fostul președinte, Viktor Iușcenko, patriarhul Bisericii Ortodoxe Ucrainene a Kievului, patriarhul Ecumenic Bartolomeu, președintele Consiliului Mondial al Ucrainenilor, dl Evhen Cholij, președinta Congresului European al Ucrainenilor, Jaroslava Harteányi, ministrul Sănătății, președintele Asociației Ucraina-Lumea, dl Ivan F. Draci, regizorul Valentyn Sperkaci, împreună cu deputați ai Radei Supreme și reprezentanți ai diferitelor instituții din Ucraina.

În prima zi, au luat cuvântul oaspeții prezenți la deschidere, precum și președinții organizațiilor aparținând minorității ucrainene din diaspora. Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae Miroslov Petrețchi, de asemenea, a prezentat activitatea Uniunii Ucrainenilor din România pe ultimii 4 ani, activitatea UUR în ceea ce privește sprijinirea soldaților de pe fronturile Ucrainei, precum și demersurile realizate pentru promovarea imaginii Ucrainei ca stat suveran și independent.

În a doua jumătate a zilei, au fost demarate lucrările pe secții în cadrul Forumului, după care organizatorii au prezentat un minunat spectacol artistic sub coordonarea secretarului general al Asociației Ucraina-Lumea, dna Alla Kendzera. A doua zi, 21 august, au continuat lucrările Forumului unde a fost ales președintele UVKR, prezidiul UVKR, precum și Comisia de cenzori. După lungi dezbateri, pentru funcția de președinte a fost reales dl Mychailo Ratușnyi. De menționat faptul că membru în Prezidiul Executiv al Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare a fost ales și președintele UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi.

La 22 august, începând cu orele 16, la Opera Națională din Kiev a avut loc un spectacol artistic, în cadrul căruia președintele Ucrainei, Petro Poroșenko a înmănat distincții pentru cei mai influenți oameni ai diasporei ucrainene. Astfel, au fost premiați Mychailo Ratușnyi, președintele UVKR, Evhen Cholij, președintele CMU, Pavlo Groth, președintele Congresului Canadian al Ucrainenilor etc. Tot la 22 august, președintele UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, împreună cu profesorul V. Kușnir din cadrul Universității din Odesa, președintele organizației Tulcea a UUR, Dumitru Cernencu și regizorul Valentyn Sperkaci au vizitat atelierul unuia dintre cei mai renumiți sculptori din Ucraina.

La 23 august, delegația UUR prezentă la forum, împreună cu președintele Congresului Mondial al Ucrainenilor, dl Evhen Cholij, au participat la întâlnirea cu ambasadorul României la Kiev,

Excelența Sa Cristian Leon Țurcanu. În cadrul întâlnirii au fost discutate relațiile dintre România și Ucraina, importanța minorității ucrainene din România, demersurile făcute de Congresul Mondial al Ucrainenilor în ceea ce privește diminuarea conflictului din estul Ucrainei. În a doua jumătate a zilei, președintele UUR, Nicolae Petrețchi, împreună cu președintele de onoare al UUR, Buciuța Ștefan, au fost invitați la Ministerul Afacerilor Externe al Ucrainei, pentru a participa la dezbateri în ceea ce privește problemele cu care se confrun-

tă ucrainenii din diaspora. La întâlnire au fost prezenți membrii Consiliului Director al Congresului Mondial al Ucrainenilor, ambasadorii Ucrainei în SUA, Canada și țările din Europa, în care trăiesc ucrainenii.

La 24 august, delegația Uniunii Ucrainenilor din România a participat la parada militară, din centrul Capitalei Ucrainei, după care Guvernul ucrainean a oferit o recepție la Hotelul „Ukraina” cu ocazia împlinirii a 25 de ani de la proclamarea independenței de stat a Ucrainei.

La 25 august 2016, au început lucrările Adunării anuale a Congresului Mondial al Ucrainenilor, care s-au desfășurat la Kiev, în incinta Universității „Taras Șevcenko”.

La deschiderea oficială au participat președintele Radei Supreme a Ucrainei, patriarhul Bisericii Ortodoxe Ucrainene a Kievului, patriarhul Ecumenic Bartolomeu, președintele Consiliului Mondial al Ucrainenilor dl Evhen Cholij, președinta

Congresului European al Ucrainenilor, Jaroslava Harteányi, ministrul Sănătății, reprezentanți ai ministerelor Economiei, Finanțelor, Afacerilor Externe etc.

Din partea UUR au fost prezenți Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele UUR, Buciuța Ștefan, președinte de onoare al UUR, Horvat Irina Liuba, secretar general, Elvira Codrea, președinta Comisiei de învățământ a UUR, Sambor Ana, vicepreședinte UUR, Șendroi Terezia, secretar UUR, Petrețchi Miroslov, președintele Organizației județene Maramureș, Buciuța Vasile, trezorier, Pasenciu Vasile, prim-vicepreședintele UUR, Liber Ivan, prim-vicepreședintele UUR, Semciuc Victor, prim-vicepreședintele UUR, Traista Mihai,

vicepreședintele UUR, Cernencu Dumitru, vicepreședintele UUR, Herbil Ivan, vicepreședintele UUR, Hrihorciuc Victor, vicepreședintele UUR, Fartușnic Dorina.

Lucrările au fost deschise cu rugăciunea „Tatăl Nostru” rostită de patriarhul Bisericii Ortodoxe Ucrainene a Kievului, patriarhul Ecumenic Bartolomeu, urmată de cuvântările invitaților prezenți la deschiderea oficială. În a doua parte a lucrărilor au fost aprobate ordinea de zi și protocolul lucrărilor Adunării anuale a Congresului Mondial al Ucrainenilor din anul 2015, după care au fost demarate lucrările Congresului cu masa rotundă pe tema „Coordonării susținerii Ucrainei”.

A doua zi, 26 august, lucrările au continuat cu depunerea de coroane de flori la monumentul lui Taras Șevcenko din fața Universității după care au fost deschise lucrările celei de a doua mese rotunde, având ca temă „Inițiative umanitare ale CMU pentru sprijinirea Ucrainei”, după care a fost aprobat raportul financiar al CMU pentru perioada 1 mai 2015-30 aprilie 2016. Președintele UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, împreună cu dna Elvira Codrea și Prezidiul Forumului Mondial al Tineretului Ucrainean, în frunte cu vicepreședintele acestuia, Greceniuc Ioan, au participat la întâlnirea cu viceministrul Tineretului și Sportului, în cadrul căreia au fost dezbătute proiectele comune care urmează să fie organizate de Ministerul Tineretului și Sportului din România și Ucraina în parteneriat cu Uniunea Ucrainenilor din România.

Următoarea parte a lucrărilor a fost legată de aprobarea raportului de activitate al președintelui CMU, aprobarea raportului Comisiei de Cenzori, aprobarea bugetului CMU pentru anul 2017, desemnarea contabilului CMU.

Ultima parte a zilei a continuat cu mese rotunde având ca teme „Popularizarea imaginii pozitive a Ucrainei” și „Sărbătorirea a 50 de ani de la înființarea Congresului Mondial al Ucrainenilor”. Tot aici, președintele UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, a prezentat activitatea UUR pe perioada 30 iulie 2015 - 1 august 2016, după care, împreună cu secretarul general al UUR, au înmănat președintelui Congresului Mondial al Ucrainenilor ultimele apariții ale UUR, precum și obiecte tradiționale ucrainene din județul Satu Mare.

La 26 august, delegația Uniunii Ucrainenilor din România a vizitat sediul Congresului Mondial al Ucrainenilor, unde a fost întâmpinată de președintele Mychailo Ratușnyi.

Sâmbătă, 27 august, lucrările Adunării anuale a Congresului Mondial al Ucrainenilor au continuat cu masa rotundă având ca temă „Creșterea economică a Ucrainei”, după care a fost aprobată rezoluția Adunării anuale a Congresului Mondial al Ucrainenilor.

De menționat este faptul că delegația Uniunii Ucrainenilor din România a fost una dintre cele mai active, fiind prezentă la toate mesele rotunde, prezentând chiar și un stand cu ultimele apariții în materie de carte și presă, editate de UUR.

După finalizarea lucrărilor Adunării anuale a Congresului Mondial al Ucrainenilor, delegația Uniunii Ucrainenilor din România, la propunerea dl Traista Mihai, a efectuat o vizită de lucru la Uniunea Scriitorilor din Kiev, unde a fost întâmpinată de președintele acesteia. În cadrul întâlnirii au fost dezbătute viitoarele proiecte comune ce vor fi demarate de UUR în parteneriat cu Uniunea Scriitorilor din Ucraina și au fost înmănate ultimele apariții editate de Uniunea Ucrainenilor din România.

Nicolae Miroslov PETREȚCHI,
președintele UUR

Întâlnirea însărcinatului cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, Teofil Rendiuk, cu președintele UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi

La 15 august 2016, a avut loc întâlnirea însărcinatului cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, Teofil Rendiuk, cu președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae Petrețchi.

În cadrul întrevederii, părțile au discutat stadiul de pregătire, la inițiativa părții ucrainene, a scrisorii conducerii Uniunii Ucrainenilor din România adresate Președintelui, Guvernului și Parlamentului României de a condamna public provocările Rusiei împotriva Ucrainei, și anume, învinuirile părții ruse la adresa Statului Ucrainean de presupusa pregătire a unor acțiuni diversioniste pe teritoriul Crimeei ocupate de Rusia.

La rândul său, președintele Uniunii Ucrainenilor

din România a confirmat poziția consecventă a ucrainenilor din România în ceea ce privește susținerea Ucrainei, de asemenea, a informat despre faptul că după ședința ordinară a Prezidiului Uniunii Ucrainenilor din România scrisorile respective vor fi transmise conducerii Statului Român.

Interlocutorii au discutat și despre stadiul de pregătire de către Ambasadă și Uniune a desfășurării în comun, la data de 23 august 2016, a Zilei Drapelului de Stat al Ucrainei și la data de 24 august, a Zilei Independenței Ucrainei.

(Informația a fost postată pe site-ul Ambasadei Ucrainei în România)

FORUMUL ANUAL AL TINERETULUI UCRAINEAN DIN DIASPORĂ

În perioada 22-27 august 2016, s-a desfășurat, la Vinnyțea, cel de-al VI-lea Forum al Tineretului Ucrainean din Diasporă. Pentru prima dată, orașul Vinnyțea din Ucraina a găzduit delegații de tineret din 30 de țări ale lumii și din 8 orașe din Ucraina, printre care s-a numărat și Organizația Tineretului Ucrainean din România (OTUR) din cadrul Uniunii Ucrainenilor din România, care a

bunăstarea Ucrainei și a tuturor ucrainenilor din lume”.

În ceea ce privește programul, am putea spune că, deși în unele zile era cam încărcat în master classuri, traininguri, sesiuni tematice și excursii în teritoriu, pentru noi era cu atât mai interesant și mai provocator. Acesta era structurat în două părți: cea oficială, care a debutat cu deschiderea

Adunării Congresului Ucrainean Mondial al Organizațiilor de Tineret, continuând cu 4 sesiuni tematice: „Principalele tendințe în dezvoltarea tineretului ucrainean din diasporă”, „Potențialul informațional pe care îl comunică ucrainenii în lume”, „Atragerea investițiilor străine în economia Ucrainei prin cooperare cu diaspora”, „Păstrarea identității naționale prin perspectivă culturală și educațională a tineretului ucrainean din diasporă”.

Partea neoficială a forumului a fost axată mai mult pe tineretul diasporei ucrainene care a participat la diferite traininguri și dezbateri cu renumiți spicieri ai Ucrainei, dar și la o acțiune culinară demnă de Cartea Recordurilor, care a și fost înregistrată, ce presupunea pregătirea a 2507 de colțunași cu brânză.

dat curs invitației de a participa la lucrările Forumului Anual al Tineretului Ucrainean din Diasporă din cadrul Congresului Ucrainean Mondial al Organizațiilor de Tineret. În anii precedenți, forumul a avut loc la Kiev, Lviv, Ternopil, Ivano-Frankivsk și Odesa.

În deschiderea oficială a forumului, președintele Congresului Ucrainean Mondial al Organizațiilor de Tineret, Miroslav Hoceak, a afirmat că „tineretul diasporei este, în momentul de față, poate cel mai mare lobbyist în plan cultural, politic și economic al Ucrainei”. Din acest motiv, el a făcut apel la instituțiile statului ucrainean și la marii investitori din Ucraina și din diasporă să investească în tineretul diasporei, pentru că investiția odată făcută, cu timpul, se va întoarce înzecit. Acest lucru a fost confirmat și de ministrul Tineretului și Sportului din Ucraina, Ihor Jdanov, în opinia căruia „ar fi momentul ca noi să investim și să colaborăm pe toate planurile cu tineretul diasporei pentru

fera a fost de nota zece, iar toată lumea s-a simțit ca într-o familie ucraineană mare și unită.

Liviu ROMANIUC,
președintele OTUR

Dna Iaroslava Colotelo distinsă cu medalia 25 de ani de Independență a Ucrainei

Prin decretul nr. 340 din 22 august 2016, semnat de președintele Ucrainei, Petro Poroșenko, dna Iaroslava Colotelo, președinta organizației UUR din București, a fost distinsă cu medalia jubiliară 25 de ani de Independență a Ucrainei „pentru contribuția personală importantă la consolidarea prestigiului internațional al Statului Ucrainean, popularizarea moștenirii sale istorice și a realizărilor actuale, cu prilejul celei de a 25-a aniversări a independenței Ucrainei”.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu
Tiparul executat la
Tipografia

„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL“
ISSN 1223-5210

Ambasada Ucrainei în România a organizat, la 7 septembrie a.c., o recepție în cinstea celei de a 25-a aniversări a Independenței țării. Au participat reprezentanți ai Guvernului României, membri ai Parlamentului României, diplomați, personalități ale vieții culturale, artistice, ale clerului, conducerea UUR, membri ai comunităților ucrainenilor din București și din țară, cetățeni români.

Evenimentul a fost salutat de E.S. Teofil Rendiuk, însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România (al cărui cuvânt îl redăm mai jos) și de dl Alexandru Victor Micula, secretar de stat pentru analiză politică și relația cu Parlamentul. În cuvântul său, reprezentantul Guvernului României a pus accentul pe relațiile excelente dintre România și Ucraina, bazate pe legături istorice, valori și viziuni comune împărtășite de cele două popoare. Toate acestea au fost concretizate prin vizite la nivel înalt care au avut loc în ultima perioadă.

Ion ROBCIUC

*Mult stimat domnule secretar de stat Victor Micula,
Excelențele Voastre, domnilor ambasadori și reprezentanți ai corpului diplomatic, acreditat în România,
Preacucernici părinți,
Вельмишановні гості з України,
Вельмишановні представники української громади Румунії,
Stimați invitați, doamnelor și domnilor,*

Permiteți-mi să încep prin a-mi exprima deplina satisfacție și să vă mulțumesc pentru faptul că ați dat curs invitației noastre și sunteți alături de noi cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la proclamarea Independenței Ucrainei.

Permiteți-mi să consider prezența dumneavoastră aici ca un semn de solidaritate cu Ucraina suverană și independentă în condițiile războiului hibrid, cu cele șapte componente ale lui - militar, politic, economic, informațional, umanitar, cultural și religios - declanșat de Rusia împotriva statului nostru, având ca urmare gravă anexarea și ocuparea temporară a Republicii Autonome Crimeea și susținerea militară a forțelor separatiste proruse din regiunile Donețk și Luhansk.

Ucraina ca stat european este amplasată în centrul continentului și reprezintă țara cu cea mai mare suprafață din Europa - 603 628 km pătrați.

Simbolurile ei de stat sunt:

Drapelul bicolor, galbenul însemnând, prin culoarea spicelor câmpului roditor, bunăstarea materială, iar albastrul - cerul pașnic, atât de mult râvnit de noi toți.

Recepție la Clubul Diplomatic

Stema de stat este tridentul ca simbol stilizat al unității familiei - tatăl, mama și copilul la mijloc, dar și o îmbinare a cuvântului „ВОЛЯ” - „LIBERTATE”!

Poporul ucrainean are o istorie de peste o mie de ani, cunoscând în trecutul său trei etape importante de independență: prima - cea a Rusiei Kievene din secolele IX-XIII; a doua - cea a Siceii cazacilor zaporojeni din perioada anilor 1495-1775 și cea de a treia - Republica Populară Ucraineană din anii 1917-1920. Deci, cei 25 de ani de suveranitate a Ucrainei contemporane este, de fapt, o restabilire a Independenței Statului Ucrainean care are o vechime milenară.

Independența statală ne-a adus democrație și libertate, conștientizarea demnității civice și unității naționale, ne-a deschis perspectiva europeană, iar cel mai important lucru - ne-a învățat să ne apărăm, în primul rând, de fostul „frate mai mare”.

Ultimele cifre proaspete: în partea de est a țării, împotriva Ucrainei luptă 6 mii de militari de carieră ruși și 35 de mii de separatiști prorusi, dotați cu 600 de tancuri, 1250 de care blindate de luptă, 750 de unități de artilerie și 300 de sisteme de rachete.

Tragicul rezultat - Ucraina a pierdut până acum, începând cu luna februarie 2014, aproape 10 mii de vieți omenești și are peste 30 de mii de răniți, inclusiv în condițiile ultimului armistițiu din septembrie a.c. pe care separatiștii nu-l respectă.

Aceasta este o dovadă în plus că Kremlinul nu îndeplinește Acordurile de la Minsk.

Aici vreau să vin cu o importantă precizare: Kremlinul, declanșând agresiunea împotriva Ucrainei, a contat pe destrămarea rapidă a statului nostru și proclamarea în diferite zone a unor „republici populare” care urmau să se alipească Rusiei.

Dar s-a întâmplat contrariul: în urma conflictului provocat de Moscova, care a încălcat toate prevederile și normele dreptului internațional, națiunea ucraineană a devenit una unită, puternică și consolidată.

Acest lucru a fost și este posibil inclusiv datorită solidarității și susținerii consecvente de care astăzi se bucură Ucraina din partea comunității internaționale.

După cum a menționat domnul Petro Poroșenko, președintele Ucrainei, statul nostru nu a rămas singur în fața agresiunii ruse.

Ucraina are prieteni, parteneri și suporteri în toată lumea, disponibili să susțină cauza dreaptă a statului nostru, aplicând și sporind împotriva Rusiei pârghiile diplomatice, presiunea politică și, îndeosebi, sancțiunile economice.

Constat cu cea mai mare satisfacție faptul că

România - țară prietenă și vecină cu Ucraina - este unul din cei mai importanți susținători ai independenței, suveranității și integrității teritoriale a ei, noi folosind și acest eveniment pentru a aduce cele mai profunde mulțumiri E.S. domnului Klaus Iohannis, președintele României, Parlamentului, Guvernului, în special MAE al României.

În mod aparte mulțumim reprezentanților mass-media, mediului academic, politicienilor, Uniunii Ucrainenilor din România, liderilor ONG, precum și sociumului român în ansamblu pentru solidaritatea demonstrată și exprimată de nenumărate ori pe parcursul ultimilor 3 ani, inclusiv privind susținerea aspirațiilor europene și euroatlantice ale Ucrainei.

Toate acestea luate împreună au transformat România într-o țară cu adevărat prietenă a Ucrainei.

O analiză profundă a cooperării multilaterale dintre Ucraina și România confirmă faptul că țările noastre, pentru prima dată în cei 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice, se află într-un dialog bilateral excelent, adaptat la situația actuală geopolitică și geostrategică din regiune.

Acest dialog constructiv cuprinde sfera politică, economico-comercială, militară, tehnico-științifică, culturală, transfrontalieră și interregională, confirmate de vizitele reciproce sistematice, efectuate la nivel prezidențial și ministerial, precum și de perspectivele reale de continuare a acestui proces cu totul benefic.

O dovadă în plus a faptului că relațiile dintre Ucraina și România sunt excelente, este și inaugurarea recentă la București, pentru prima dată în istorie, a slujbei religioase în limba ucraineană, ca rezultat al înțelegerilor dintre președintele Ucrainei, Petro Poroșenko, și Preafericitul Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Aceasta este și o dovadă în plus a faptului că relațiile ucraineano-române intră în cadrul lor firesc de reciprocitate.

Concluzionând, reconfirm deplina satisfacție a părții ucrainene privind nivelul constructiv actual de dezvoltare a relațiilor bilaterale dintre Ucraina și România ca țări vecine și prietene, exprimând speranța că aceste relații vor avea o frumoasă perspectivă.

*Așa să ne ajute Dumnezeu!
СЛАВА УКРАЇНІ!*

**E.S. Teofil Rendiuk,
însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România**

Festivități dedicate aniversării a 25 de ani de independență a Ucrainei în Capitala României

În acest an, Ucraina a împlinit, la 24 august, un sfert de veac de la fericita și nebanuită cândva proclamare a independenței sale, după destrămarea Uniunii Sovietice. Acest lucru a fost sărbătorit cu bucurie în Ucraina și în afara granițelor ei (chiar dacă Ucraina încă mai are multe probleme grele nerezolvate).

Nu i-a putut lăsa nepăsători nici pe ucrainenii din România aceasta aniversare a independenței patriei lor de baștină care, prin organizația lor reprezentativă - UUR, în zonele în care viețuiesc ucrainenii compact, și-au propus marcarea acestui eveniment important, în diverse moduri.

UUR - organizația municipală București, avându-l ca oaspete pe artistul poporului din Ucraina, cântăreț și compozitor, vechi prieten al ucrainenilor din România, Marian Hadenko, împreună cu alte două artiste - Tatiana Kysleak și Irina Makeeva (aflați într-un turneu prin București, Lugoj și Timișoara), s-a gândit să marcheze acest eveniment printr-un concert festiv, intitulat „Cântecul meu - destinul meu”.

Acest eveniment cultural, care s-a desfășurat la 26 august, în colaborare cu Ambasada Ucrainei din București, la Clubul Inginerilor - AGIR, a fost precedat de o masă rotundă pe tema Independenței Ucrainei, la care au participat istorici importanți, în frunte cu doctorul în istorie, autorul multiplelor cărți, însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, domnul Teofil Rendiuk. Au mai luat parte la discuții: istoricul Ionuț Mutu și scriitorul Mihai Prepeleț,

trezind mult interes în rândul spectatorilor. Konstantyn Ivancenکو de la Televiziunea Ucraineană „Pershyi UA” a transmis tuturor un cald cuvânt de salut. Am avut onoarea de a deschide și a modera această manifestare cultural-științifică.

A urmat apoi concertul festiv în care au excelat,

prin vocile lor inegalabile, Marian Hadenko și Tatiana Kysleak. Prezentatoarea și moderatoarea concertului, Irina Makeeva, cunoscut om de televiziune în Ucraina, și-a adus contribuția cu mult profesionalism la reușita manifestării.

Urcând pe scenă, dl Marian Hadenko a menționat cu satisfacție că la Forumul Mondial al Ucrainenilor din Kiev la care a participat, cu ocazia aniversării a 25 de ani de la Independența Ucrainei, domnul președinte Petro Poroșenko i-a acordat Iaroslavei Colotelo o importantă distincție (Decret nr. 340/22.08.2016).

În programul manifestării s-a aflat și grupul vocal

„Zorea” din București, de curând refăcut, care și-a încântat fanii, mai vechi sau mai noi.

Toată manifestarea a fost minuțios filmată de cele două televiziuni atât cea românească, destinată minorităților naționale, condusă de doamna Nicoleta Epure, cât și cea din Ucraina, condusă de dl K. Ivanenko, cărora ținem să le transmitem gratitudinea noastră.

Deși acest concert s-a desfășurat în plin sezon estival și mulți dintre membrii activi ai UUR se aflau în concediu, departe de Capitală, m-am bucurat să observ totuși că sala de spectacole era destul de plină, ca urmare a faptului că evenimentul a fost bine mediatizat și au sosit, ca de fiecare dată, să ne susțină mulți prieteni ai ucrainenilor și ai Ucrainei, din rândul altor comunități etnice, și nu numai! Țin să mulțumesc și colegilor mei de la Ministerul Culturii care nu uită să-mi fie alături nici acum...

Seara s-a încheiat într-o atmosferă caldă, prietenească, când s-au acordat reciproc cadouri, buchete de flori, iar din partea UUR un frumos coș de flori galbene și albastre, acordat participanților.

Manifestarea s-a încheiat cu un cocktail, oferit de organizatori, în timp ce atmosfera caldă, de muzică și ospitalitate ucraineană a continuat să se manifeste până târziu. Iar salutul care a răsunat permanent, ca un leitmotiv, printre participanți și spectatori a fost: Slava Ukraini! Heroiam slava! Și slavă eroilor care s-au sacrificat (și se mai jertfesc și acum!) pentru libertatea Ucrainei!

**Iaroslava Oreșea COLOTELO,
președinta Organizației
municipale București a UUR**

„SATELE UNITE ALE MARAMUREȘULUI”⁶³

În vara anului binecuvântat de Dumnezeu 2016, mai exact în perioada 15-21 august, a avut loc un eveniment deosebit în Țara Maramureșului, odată cu a șaptea ediție a Festivalului „Drumul Lung spre Cimitirul Vesel” de la Săpânța, organizat de irlandezul Peter Hurley, intitulat „Satele Unite ale Maramureșului”.

Despre această manifestare „Satele Unite ale Maramureșului” cu un afiș în care dungile și stelele statelor de pe steagul american sunt înlocuite de zădă în culorile roșu și negru, specifică zonei, și de câte o stea pentru fiecare sat din Maramureș, Peter Hurley spune că este „o campanie națională de conștientizare a valorii inestimabile a României rurale”.

Acest festival a implicat evenimente „scoase din lada de zestre” a fiecărei comunități, a tuturor celor 63 de sate ale Maramureșului.

Despre acest eveniment, Peter Hurley spune „Dacă foarte multe sate din Maramureș intră în acest proiect, fiecare cu evenimentul lui, ca un fel de lumânare mică și fiecare sat ar aprinde o lumânare închinată tradițiilor lui în aceeași seară în săptămâna respectivă, atunci putem să avem o sută de mici lumânări. Acesta este un mesaj, că oamenii din Maramureș așteaptă publicul să vină vara asta să viziteze satul autentic”.

În cadrul acestui festival, a fost inclus și satul Valea Vișeuului din cadrul comunei Bistra, și anume, la data de 17 august 2016, orele 18:00 a avut loc o șezătoare ucraineană, în casa memorială a marelui poet local ucrainean „Havrelo Clempuş”.

Din păcate, acest eveniment nu prea a fost mediatizat față de valoarea spirituală pe care o reprezintă, dar la invitația nepoatei mele, Maria Iuliana Lușac, m-am învrednicit și eu să particip la el. Cu această ocazie țin să precizez că Havrelo Clempuş (1910-1990), este un poet local reprezentativ pentru ucrainenii din Țara Maramureșului.

În cadrul seratei au fost prezentate costumele populare ucrainene, precum și îndeletnicirile principale pe care le desfășoară harnicele femei și fete ucrainene la aceste „veciornyți” și, de asemenea, activitatea flăcăilor. Femeile și fetele țes la război, torc, împletesc ilice (veste), ciorapi de lână, mileuri, cusături de mână, cos goblenuri, cămăși „vyšyvanky”, prosoape „rušnyky”, precum și alte materiale cu motive populare, iar flăcăii harnici curăță porumbul „kukurudzy”, după terminarea treburilor, ceterașii împreună cu ceilalți flăcăi cântă „kolomyiky” și invită fetele la dans.

O mare contribuție la desfășurarea acestui eveniment l-a avut doamna prof. Maria Păpariga,

care s-a prezentat foarte frumos împreună cu elevele ei în fața publicului, interpretând diferite cântece populare ucrainene. O felicităm pe această cale și o încurajăm să promoveze astfel de comori ale tradiției și folclorului autentic ucrainean. De asemenea, profesoara a prezentat-o pe eleva ei, Maria-Iuliana Lușac, care coase goblenuri cu mărgelă și cămăși populare.

La eveniment a participat și domnul Misulec Nicolae, consilier în cadrul Consiliului Județean Maramureș, care a rostit și un cuvânt de încurajare participanților, promițând sprijin în realizarea

acestor activități. De asemenea, și pr. Ioan-Ostap Lușac a rostit un cuvânt de apreciere și încurajare la adresa activității doamnei prof. Maria Păpariga, a evidențiat faptul că familia Clempuş, gazda evenimentului, se mândrește cu cei doi fii vrednici ai săi, unul preot în SUA, pr. Clempuş Nicolae, iar celălalt, Clempuş Bogdan, traducător în Kazahstan.

Turiștilor prezenți la eveniment le-au fost prezentate simbolismul costumelor populare și îndeletnicirile cu care se preocupă tinerii participanți la această serată. Ei au primit răspuns la unele întrebări legate de obiceiurile locului și ale zonei aducându-le la cunoștință că ne aflăm la câțiva kilometri de centrul geografic al Europei, aproape de localitatea Dilove, spre Rachiv.

În cadrul acestei serii minunate a avut loc și un eveniment cultural deosebit prin faptul că poetul umorist prof. Dumitru Coreniuc și-a prezentat recenta sa apariție satirică, cartea intitulată „Na darabi do Evropy”, „Pe plută spre Europa”, o carte de excepție cu un conținut umoristic specific autorului, cu care ne-a mai delectat în precedentele sale două apariții, pentru care îl felicităm și-i dorim succes în continuare pentru crearea altor opere de acest gen, pentru că material de inspirație are destul.

Doamna prof. Maria Păpariga a mulțumit Uniunii Ucrainenilor din România pentru sprijinul acordat și participanților din Constanța, București, Cluj și din alte colțuri ale țării, invitându-i să vină și la alte ediții.

La finalul programului, harnicele gospodine în frunte cu doamna Vaselyna Clempuş, ne-au invitat pe toți la o masă tradițională îmbelșugată, unde împreună am cântat rugăciunea „Tatăl nostru” (*Otcenaș*), iar pr. Ioan-Ostap a binecuvântat masa, după care amabilul domn consilier Bogdan Clempuş, fiul marelui poet Havrelo i-a servit pe toți participanții cu o palincă tradițională.

Felicităm pe toți participanții la acest eveniment de excepție și sperăm ca anul viitor să fie și mai frumos și cu mai mulți participanți.

Ioan-Ostap LUPȘAC

Participarea corului „Vocile Ronei” la Festivalul din Caransebeș

Duminică, 31 iulie 2016, la Caransebeș, județul Caraș-Severin, sub egida Uniunii Ucrainenilor din România, a organizației Caraș-Severin și a Primăriei municipiului Caransebeș s-a desfășurat „Festivalul internațional al cântecului și dansului ucrainean”.

Festivalul a cuprins mai multe acțiuni culturale. La Casa de Cultură „George Suru” s-a organizat simpozionul cu tema „Ucrainenii din Caraș-Severin, începătorii ucrainismului din Banat”, urmat de slujba religioasă la Biserica Ortodoxă din Caransebeș.

După-amiază a avut loc parada portului și jocului ucrainean și spectacolul de cântece și de dansuri. Din Maramureș a fost invitat corul mixt „Vocile Ronei” din Rona de Sus, grupul vocal „Ruscianca” din Ruscova. Delegația din Maramureș a fost condusă de prof. Miroslav Petrețchi, președintele UUR Maramureș, membru al corului „Vocile Ronei”, conducătorul și solistul formației „Cervona kalyna”.

La simpozion, materialul „Ucrainenii din Caraș-Severin, începătorii ucrainismului din Banat” a fost prezentat de Ivan Liber, președintele Organizației UUR Caraș-Severin, organizatorul acestui festival, susținut de directorul Casei de Cultură. Prezent la simpozion, a luat cuvântul ec. Nicolae Petrețchi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România.

La parada portului și jocului popular ucrainean, formațiile artistice în costume populare s-au adunat în fața Primăriei municipiului Caransebeș și, după intonarea celor două imnuri naționale și scurte cuvântări, au pornit spre Casa de Cultură în fața căreia s-au prins în horă. Spectacolul dat pe scena Casei de Cultură „George Suru” a fost extrem de variat. A cuprins evoluția corurilor, grupurilor vocale și soliștilor,

de asemenea, dansuri și recitări. Au evoluat grupul vocal „Alunul verde” din Copăcele (Caraș-Severin), „Barvinok” din Cornuțel, „Mălinul roșu” din Caransebeș și corul mixt „Glasul ucrainenilor” din Caransebeș, sub conducerea prof. Ivan Liber, dirijor și compozitor.

Din Ucraina a evoluat grupul vocal „Vyšyvanka”. Din județul Suceava a participat grupul

vocal „Polonyka” din comuna Paltinu. Grupul vocal și de dansuri „Zadunaiska Sici” - tineret a avut o evoluție de excepție. Județul Botoșani a fost reprezentat de ansamblul coral „Florile Bucovinei” și de ansamblul de dansuri „Primăvara”, iar județul Timiș, de grupul vocal „Stejarii tineri”. Din Maramureș a avut o frumoasă evoluție grupul vocal „Ruscianca” din comuna Ruscova. Sub conducerea dirigoarei Mihaela Miculaiciuc ei au interpretat un buchet de cântece populare ucrainene locale.

Și de data aceasta corul mixt „Vocile Ronei” din comuna Rona de Sus, Maramureș s-a prezentat foarte bine. Sub conducerea prof. Geta Petrețchi (de peste 15 ani), corul a interpretat cu mare succes câteva cântece ucrainene pe patru voci. Între cântece, scriitorul Mihai Traista (tot din Rona de Sus) a citit o poezie din volumul scris de cunoscutul poet ucrainean din Banat, Ivan Covaci, redactor-șef al ziarului „Vilne slovo”. De remarcat este faptul că în acest cor mai cântă trei foști dirijori, o scriitoare și autoarea monografiei corului. Și interesant e că în timpul festivalului, trei membri importanți ai corului și-au sărbătorit ziua de naștere. La sfârșitul spectacolului, dirijorii formațiilor și personalitățile prezente au primit diplome de exce-

lență. Iar seara, la masa comună, printre alte cântece, corul „Vocile Ronei” a interpretat două cântece ale căror melodii au fost compuse de compozitorul Ivan Liber și dedicate corului.

În drumul de întoarcere în Maramureș am vizitat mormântul părintelui Arsenie Boca.

Ileana DAN

Kolea Kureliuk: Pentru început, stimat domnule profesor diriginte, ar fi interesant să aflăm câte ceva din CV-ul dvs.?

Marian Salahub-Filimon: Ororile celui de-al Doilea Război Mondial m-au prins la Cernăuți, orașul meu de baștină, după care am trecut Prutul într-o căruță, împreună cu părinții și surioara mea de un an, oprindu-ne la 40 de km mai la sud, pe colinele cetății siretene de altădată...

Aici, am descins la cei 10 anișori, într-o localitate binecuvântată de Dumnezeu unde amestecul de etnie era aioda Cernăuțului, fiind adoptat și la sfârșitul carierei didactice am fost răsplătit cu titlul de cetățean de onoare al orașului Siret!

În anul 1952, am terminat Școala Pedagogică din aceeași urbe, iar cu patru ani mai târziu Institutul de Cultură Fizică din București, după care m-am întors în inegalabila „țară a bradului și fagului”, într-o localitate cu o altă rezonanță istorică, Cetatea Sucevei, unde am avut privilegiul să funcționez ca antrenor regional la UCFS și apoi inspector metodist regional la Secția Învățământ. Între anii 1959-1965, am ocupat una din catedrele de educație fizică ale Școlii Medii Mixte din Siret, împreună cu colegul Aristocle Rusnac, am realizat un „tandem” reușit, „pedalând în același ritm”, deși domnia sa era la zenitul activității didactice.

K.K.: Legat de baza sportivă, ce ne puteți spune?

M.S.F.: Am beneficiat de o sală de gimnastică construită solid, cu tentă habsburgică, iar cu sprijinul conducerii școlii (Bogdan Iaricevski), elevii și profesorii și-au suflăcat mânele și au amenajat sectoare de sărituri, aruncări, teren de handbal, baschet etc. Relieful târgușorului parcă predispușe la o alergare în teren variat, așadar în jurul parcului central am folosit o „pistă” de 330 m, apoi traseele și, nu în ultimul rând, splendida luncă a Siretului, au constituit bazele cotidiene de activitate sportivă a elevilor noștri. Neîntârziu furnicarul de mașini din zilele noastre, atunci, la începutul deceniului șapte al secolului precedent, exista un suflu nou de viață, pentru mișcare, asemenea filmului maghiar „Toată lumea pe stadion”, cu renumitul actor Kalman Latabar!

K.K.: Îmi amintesc că atunci se organizau multe competiții pe clase și pe școală.

M.S.F.: Da, după modelul celor de la răsărit, în fiecare zi festivă organizam concursuri pe școală, iar în mod frecvent pe clase. Dacă sportul înseamnă, înainte de toate întrecere, atunci la fiecare oră foloseam jocurile dinamice, ștafete, lucrul la aparate de gimnastică, iar jocurile sportive deveneau mai interesante printr-un arbitraj imparțial între secția română și ucraineană după care înjghebam o selecționată puternică pentru etapa raională, regională, zonală și finală.

K.K.: Urmăreați anumite rezultate?

M.S.F.: Mai întâi de toate făceam o pregătire fizică

Interviu cu profesorul de educație fizică Marian Salahub-Filimon

generală, multilaterală, după care rezultatele veneau de la sine... Fiecare își alegea proba potrivită din atletism, gimnastică, iar jocul de handbal a devenit cel mai agreat de elevi, încât la faza zonală de la Bârlad-1965, la care au participat reprezentanții școlilor sportive, cluburilor, liceelor cu program de educație fizică din Moldova și Dobrogea, băieții noștri au obținut un onorant loc III în clasament. Cu nimic mai prejos a fost sextetul feminin format din: Eugenia Dorneanu, Elena Fodor, Doina Moldovan, Ștefania-Cornelia Pânzariu, Silvia Pesclevi și Mariana Toronciuc care, în același an, au câștigat majoritatea probelor la faza regională a campionatului republican școlar de atletism ce a avut loc la Câmpulung. Iar rezultatul care îmi stăruie în memorie cel mai mult este cel al regretatei prof. de educație fizică, Elena Fodor. Aceasta se des-tăinuia unui reporter sportiv, precum că făcea mii de pași de la Pădureni până la școală și înapoi spre casă, ca un antrenament suplimentar în câștigarea probei de 800 m la etapa finală a Campionatului Republican Școlar de Atletism de la București!

K.K.: Toate aceste eforturi nu au fost prea exagerate?

M.S.F.: Dimpotrivă, acestea reprezentau abecedarul mișcării. Urma apoi un traseu metodico-științific care îi direcționa pe învățăceii noștri spre sportul de performanță... Este posibil ca unii dintre elevi să nu fi avut suficienți „carburanți fiziologici”, alții mai chiu-leau și nu aveau continuitate în pregătirea corporală de zi cu zi. Cert este că aceste ore afectate anatomicului și fiziologicului uman au contrabalansat efortul muncii cu cartea, pentru că atunci când ai mintea limpede poți asimila mai ușor cunoștințele la diferite materii. Marea majoritate a elevilor fiind conștiințioși în pregătirea intelectuală-afectivă s-au realizat în profesia pe care au îmbrățișat-o și au rămas cu o dezvoltare fizică armonioasă, fiind căliți și pentru muncile gospodărești! Nu pot să nu evoc un moment aparte pe care l-am trăit în tren, după întoarcerea victorioasă de la Bârlad. Băieții recapitulau la diferite obiecte, pregătindu-se pentru anumite extemporale, teze!

Dar performanța cea mai deosebită cu care mă mândresc, tot fără falsă modestie, sunt cei peste 30 de foști elevi, cărora le-am transmis ștafeta acestei meserii nobile și pretențioase, de profesor și antrenor de sport... Noi ne-am adus contribuția la zidirea bazei piramidale, dar urmașii au consolidat-o și unii au escaladat spre vârful piramidei, printre aceștia, pot enumera pe Ion Bodnar, Aurel Cocerhan, Ilie Haisan, Petre

Omania, Mircea Matei, Ștefania-Cornelia Pânzariu, Radu-Mihai Tetiniuc, Octavian Uricec ș.a.

K.K.: Dar măsurătorile pe care le făceați în clasă?

M.S.F.: Pentru început trebuie să fac o precizare. Pe vremea aceea am avut un medic mai în vârstă care venise din Transnistria (nu-i rețin numele) și lua tensiunea palpând doar pulsul, ceea ce m-a făcut să cumpăr un tensiometru și un stetoscop. Am mai găsit la școală un cântar, taliometru, spirometru și astfel, la începutul fiecărui an școlar, îmi rezervam o oră pentru culegerea acestor date somato-fiziometrice, care apoi au ajuns a fi analizate de specialiștii în materie... Tot aici pot adăuga că în cei șase ani de activitate sireteană n-am avut nici un scutit medical, ba chiar participau la orele noastre și unii elevi cu deficiențe fizice!

K.K.: Vă mai amintiți de excursia făcută în țară?

M.S.F.: Ba bine că nu. Și acum rămân uluit cum am plănuțit cu economistul Eugen Platec, președintele Asociației Sportive „Știința”, această temerară „excursie geografică pe viu” într-un tur prin țară. Ne-am imbarcat cu peste 100 de elevi adolescenți, fete și băieți, prin vara anului 1962 sau 1963, într-un vagon obișnuit de clasa a II-a, și am pornit din gara centrală rădăuțeană pe itinerariul Suceava-Dolhasca-Vatra Dornei-Cluj-Brașov-București, întorcându-ne prin Moldova noastră dragă!

K.K.: Cum întrevedeți viitorul sportului autohton?

M.E.F.: Să nădăjduim, cu ocazia redresării societății noastre, că sportul își va recăpăta un rol benefic în îmbunătățirea sănătății corporale, prin formarea de caractere și temperamente echilibrate, care să facă față unei societăți moderne... probabil, nepoții noștri vor prinde acele zile!

K.K.: Cu sănătate și voie bună să ne vedem și la alte jubilee ale generației noastre!

M.S.F.: Vă mulțumesc de invitație, cu ajutorul Domnului toate se pot împlini. Generații după generații sper că se vor întâlni la vatra sireteană „luându-vă exemplul!”

Acum când începe un nou an școlar, aș vrea să spun „La mulți ani!” primei mele învățătoare, doamnei Ilaria Boiciuc, precum și domnului diriginte profesor Marian Salahub-Filimon.

Din păcate, învățătoarele mele Artemizia Vasileniuc și Olga Procopiuc, precum și diriginții din liceu, profesorii Valentina Iaricevski și Bogdan Iaricevski (soț și soție) au trecut de mult la cele veșnice. „Să le fie țărâna ușoară”!

Kolea KURELIUK

Interviu cu dr. inginer Petru Covaci

„Succesele pe linie profesională mi-au adus multe satisfacții”

În a doua jumătate a lunii august 2016, am făcut un popas în satul meu natal Copăcele pentru două zile unde l-am întâlnit pe dl inginer. Cu ocazia aceasta l-am întrebat dacă este de acord să stăm de vorbă și dacă acceptă să răspundă la câteva întrebări.

- Dle inginer, puteți să ne spuneți câteva cuvinte despre d-voastră?

- M-am născut în anul 1951 în comuna Copăcele, în 1965 am terminat Școala Generală de 8 clase cu învățătoarea dna Ana Fundi, și clasele V-VIII cu diriginta Maria Liber (care din păcate nu mai este în viață). Cu drag îmi aduc aminte de ele.

Am terminat Liceul Agricol din Ciacova, județul Timiș, am fost șapte colegi din Copăcele la acest liceu. După terminarea liceului, am urmat Institutul Agricol din Timișoara fiind numit, la absolvire, șef la ferma pomicolă din Glimboca, Caraș-Severin, o comună mare și frumoasă cu oameni gospodari, harnici și mândri ca toți bănățenii; ferma avea 126 hectare, meri, peri, pruni și nuci. De aici am promovat în funcția de director la „Asociația pomicolă Brebu” care deținea 10 ferme cu o suprafață de 1600 hectare. Aș vrea să spun că în campania de recoltare a fructelor lucra un număr foarte mare de muncitori, în jur de 1000 de persoane.

La vremea aceea, județul Caraș-Severin era renumit pentru suprafețe de plantații pomicole, la Brebu

era cel mai mare bazin de cireși și vișini din țară, iar la Caransebeș funcționa Stațiunea de cercetare pomicolă.

- Ce ne puteți spune despre rezultatele obținute la această fermă foarte mare în perioada aceea? Cum v-ați dedicat profesiei?

- Bineînțeles cu eforturi, foarte multă muncă și perseverență. După câțiva ani, toate fermele erau dotate cu sedii noi, magazii, dormitoare, platforme, tot ce era necesar pentru desfășurarea muncii. Am avut foarte multe satisfacții în acest domeniu.

- Ce s-a întâmplat după anul 1989? Unde ați continuat profesia d-voastră?

- Da, ca în majoritatea județelor țării, fermele pomicole s-au desființat prin retrocedări de terenuri, iar în câțiva ani de zile s-au distrus toate fermele, toate plantațiile. Am început în domeniul protecției mediului înconjurător ca inspector expert și comisar de gardă de mediu în județul Caraș-Severin.

În anul 2002, am obținut titlul de doctor inginer în specialitatea agro-mediu. Din 2007, am funcționat ca și consilier în staful tehnic privind derularea unor proiecte la nivel județean. În această activitate am colaborat cu toate primăriile din județ referitor la dezvoltarea socio-economică.

- Vă rog, dle inginer, ce ne puteți spune despre familia d-voastră?

- Da, după terminarea facultății, m-am căsătorit cu Mariana, tot ucraineană, cu tatăl din Copăcele și mama din Cornuțel. Soția, ingineră la Reșița, a lucrat în alt domeniu, specialitatea TCM. În urma căsătoriei s-au născut doi copii, fiul Cristian și fiica Mirela, care au terminat și ei studii superioare, sunt căsătoriți, realizați, cu familii, la casele lor. Ginerele este tot ucrainean, iar nora româncă, ne-au dăruit trei nepoți,

o fetiță și doi băieți care își petrec toate vacanțele și sărbătorile la Copăcele. Este frumos, o familie unită.

- Aveți o gospodărie frumoasă, spațiu verde cu o grădină mare, livadă mare cu pomi fructiferi, de ce în comuna Copăcele?

- Era normal ca să fie în satul meu natal, unde am crescut, mă simt foarte legat de aceste locuri, de cei dragi. În urmă cu 20 de ani am cumpărat o casă, pe parcurs am mai adăugat câte ceva, am extins, am înființat și o plantație proprie intensivă de pomi (pruni și meri). Desigur, toate acestea numai prin muncă. Începutul nu a fost ușor nici pentru familia mea, dar am reușit să realizăm ceva și să ducem o viață decență.

- La sfârșitul anului 2015 v-ați pensionat la limită de vârstă. Cu ce gânduri, planuri doriți să continuați în viață?

- Fiecare om în viață are planuri, gânduri, dar înainte de toate, cu ajutorul lui Dumnezeu, doresc să fiu sănătos, să am putere să-mi ajut familia și comunitatea din satul meu natal. Toate succesele pe linie profesională mi-au adus multe satisfacții, mulțumire, dar întotdeauna este loc și pentru altele, fiind pensionar chiar aș putea să mă implic împreună cu cei care doresc cu adevărat să ajute satele comunei Copăcele.

- Dle inginer, vă mulțumesc și în numele cititorilor „Curierului ucrainean”, vă doresc multă fericire, liniște sufletească. A fost o discuție frumoasă cu unul dintre fiii satului meu, cu un suflet deschis, bun, cu sentimente puternice față de semenii lui, familie, apropiați.

- Și eu vă mulțumesc!

Anna BEREGHI

De ziua satului Gropeni

Zi de toamnă blândă și însorită la Gropeni. E 8 septembrie – prima mare sărbătoare din anul nou bisericesc: prăznuirea Nașterii Maicii Domnului. O sărbătoare a credinței, răbdării și speranței, cunoscută în popor și sub numele de Sfânta Maria Mică.

Pe vremuri, la primele ore ale dimineții, ulițele satului erau pline de oameni care se îndreptau spre cele două biserici ale micului sat, localnici, dar și credincioși din satele vecine.

După-amiază, cu mic cu mare se adunau pe tolocă pentru a petrece cu joc și voie bună la hora satului. Odată cu trecerea timpului, farmecul sărbătorilor de altădată dispare treptat. La biserică vin mai puțini oameni, iar hora satului s-a transformat în spectacol artistic. E o modalitate de a conserva bogăția spirituală moștenită. La astfel de evenimente, reînvie pentru o clipă

obiceiurile de altădată care astăzi mai trăiesc doar în cântecele artiștilor.

Spectacolul din acest an dedicat sărbătoririi satului Gropeni a fost organizat de Primăria comunei Bălcăuți și de Consiliul Local din Bălcăuți. Coordonatorul spectacolului a fost Petru Ștefan Șoiman. Pe scena improvizată în curtea școlii primare au evoluat ansamblurile „Codrișor” din Dornești, „Cervona kalyna” din Negostina și „Kozaciok” din Bălcăuți, precum și soliștii de muzică populară Lilioara Pițu, Vasilica Maruneac, Denisa Solcan, Alina Zaharie și Radu Malanciuc. Invitatul special al spectacolului a fost Alexandru Recolciuc.

În credința populară, sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului reprezintă hotarul astronomic dintre vară și toamnă, momentul în care se dă startul lucrărilor agricole de toamnă și în care

La mulți ani, Ivane Covaci!

Pe Ivan Covaci îl cunoaște aproape toată lumea ucraineană din România. Dacă nu personal, atunci prin scris. Este autorul mai multor volume de poezie și redactorul-șef al revistei „Vilne slovo” pe care o editează cu mult profesionalism.

Cu prilejul împlinirii frumoasei vârste rotunde de 70 de ani, redactorii „Curierului ucrainean” îi urează calde urări de sănătate, de bucurii și viață îndelungată cu cei dragi. Na mnohii lita!

noul anotimp începe să își intre în drepturi. Să avem parte de o toamnă bogată!

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Pentru început, vreau să spun cititorilor „Curierului ucrainean” câteva cuvinte despre orașul Siret.

Orașul Siret este un oraș al toleranței etnice și religioase, o mică Elveție a Bucovinei, așezată la marginea de răsărit a Uniunii Europene. Sărbătoarea orașului are rolul de a promova prin cultură și artă, imaginea sa, de a păstra și cultiva multiculturalitatea, ca element definitoriu al spațiului bucovinean.

Zilele orașului Siret, ediția a IX-a

ces, primit cu bucurie de publicul siretean și nu numai. Deschiderea activităților a avut loc vineri, 15 iulie 2016, la ora 15, pe scena din fața Centrului „Mihai Teliman”, la

terpretul Grigore Gherasim și grupul vocal-instrumental „Dor bucovinean” din Siret.

Evenimentele din ziua de sâmbătă, 16 iulie 2016, au început la ora 15 cu un spectacol susținut de fanfara „Trandafirul” din Calafindești. De la ora 16, a debutat a cincea ediție a Festivalului Național de Folclor „Siretul” în cadrul căruia au susținut spectacole ansamblul „Codrișor” Dornești, ansamblul „Stejărel” Cajvana, ansamblul „Brădetul” Horodnic de Jos și ansamblul „Cervona kalyna” din Negostina, coordonat de prof. Iulian Chideșa. De la ora 20, pe scenă a urcat DJ Covy, iar spectatorii au putut urmări și o demonstrație de lupte greco-romane. Ziua de sâmbătă s-a încheiat cu spectacolul oferit de Pavel Stratan, care a început în jurul orei 22. Menționez că sâmbătă la spectacolul Zilelor orașului Siret a partici-

pat primarul urbei Siret Adrian Popoiu, împreună cu șeful administrației județene Gheorghe Flutur și șeful delegației Ucrainei, guvernatorul regiunii Cernăuți, Oleksandr Fisciuik.

Ultima zi a Zilelor orașului Siret a început la ora 15 și a fost rezervată formației Marius Leonte Group, după care au urmat spectacolele din cadrul Festivalului Național de Folclor „Siretul”. Printre cei care au urcat pe scenă s-au numărat Cătălin Breteanu, ansamblul „Siretul”, ansamblul „Kozaciok” din Bălcăuți, condus de prof. Petru Șoiman, Răzvan Ciobanu, Ana Maria Chira, Laura Haidău. Menționez că o parte dintre spectacole s-a desfășurat pe scena Casei de Cultură din Siret din cauza condițiilor atmosferice nefavorabile. Relatez în încheiere că, pe lângă spectacole, în aceste trei zile desfășurate în cadrul Zilelor orașului Siret, s-au organizat cu succes și întreceri sportive la mai multe discipline sportive, dotate cu diplome și premii.

Nicolai MAIDANIUC

Manifestările dedicate acestor zile aduc în atenția publicului multă muzică de toate genurile, multe întreceri sportive și spectacole. Zilele orașului Siret se bucură de prezența, după părerea mea, a aproximativ 6000-7000 de persoane, artiști, spectatori și vizitatori. La zilele orașului Siret participă nu numai siretenii, ci și vizitatorii din comunele învecinate și din țara vecină, Ucraina. Ca în fiecare an, și anul acesta Primăria orașului Siret, Consiliul Local Siret și Centrul Cultural „Mihai Teliman” au organizat, în perioada 15-17 iulie 2016, manifestările dedicate Zilelor orașului Siret, ediția a IX-a, un eveniment de suc-

eveniment fiind prezent și primarul orașului Siret, Adrian Popoiu. Programul zilei de vineri a cuprins muzică de joc și voie bună, spre încântarea publicului. Atmosfera a fost întreținută de formația „Select” din Rădăuți, urmată de un program artistic al copiilor și elevilor din Siret. Astfel, de la ora 16 și până la ora 23, pe scenă au urcat formații de la Grădinița „Luminița” din Siret (grupa „Licuricii”) Școala „Petru Mușat” Siret (grupa bilingvă „Pinochio”), Clubul Copiilor și Elevilor, Fundația „O nouă viață”, Asociația Culturală „Kolomyika” Siret, precum și formațiile „Miraj Group” din Suceava și „Royal Group”, in-

Adeseori auzim afirmații că facebook-ul, acest mod de socializare al vremurilor noastre moderne, nu este altceva decât o simplă pierdere de vreme care înrobește omul etc. Eu, care am adunat niște ani și experiență în viață, îmi permit să contest aceste idei nefondate, deoarece observ tot mai mult cum prin FB se pot reuși lucruri extraordinare (nepunând la socoteală unele bârfe și lucruri răutăcioase sau jocuri cu care chiar îți pierzi timpul). Personal, prin acest mijloc de socializare, am putut afla foarte multe informații din diferite domenii - cultural (care mă privesc, în mod deosebit), științific, turistic etc., din surse avizate atât ucrainene, cât și românești, pe care, la rândul meu, încerc să le mediatizez mai departe. Dar, cel mai important lucru, aici poți să regăsești persoane dragi inimii tale cu care nu mai aveai cum să refaci altfel legătura - foști colegi, prieteni din tinerețe pe care îi cauți în mod special sau îi regăsești întâmplător. Așa am putut și eu reînnoa legături cu foarte mulți foști colegi din tinerețe sau colaboratori culturali din Ucraina și nu numai.

Ultima mea întâmplare cu FB, despre care aș dori acum să relatez, a fost extrem de interesantă, aducând și o mare undă de tristețe. De la o fostă colegă de facultate pe care tocmai am întâlnit-o, de câteva luni, pe calea facebook-ului, Adina Lozinschi, acum membră a grupului vocal rus-lipovean din Mangalia, am primit un anunț însoțit de o fotografie: „În mijlocul grupului vocal „Ceaika“ se află profesorul Mihai Covaci, acum plecat dintre noi... A murit la 2 august a.c. Am fost colegi la Universitatea București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, secția rusă-română dumnealui, și rusă-franceză - eu. S-a născut la 22 aprilie 1950 într-un minunat sat maramureșean, Poienile de sub Munte. A lucrat în învățământ după absolvirea liceului și a intrat la facultate după doi ani. La facultate era foarte

apreciat de profesori și un bun coleg, gata să sară în ajutorul celorlalți, foarte sociabil și simpatic...“.

Doamne, am rămas consternată! Era oare vorba chiar despre acel fost coleg de facultate despre care adeseori mă interesam, întrebând pe mulți „poienari“ de-ai noștri cu care mă intersectam, dacă știu unde s-a stabilit Mihai Covaci, colegul nostru foarte talentat „de la rusă“, după ce a terminat facultatea? Dar nimeni nu știa exact să-mi răspundă, iar eu am încetat să mă mai interesez. Iar acum, după aproape 40 de ani de la terminarea facultății, să aflu această veste atât de tristă!

Și ca să citez mai departe cele relatate de colega mea: „La Mangalia și-a desfășurat întreaga activitate didactică, fiind un distins profesor, director al Școlii „Sfântul Andrei“. Mulți ani a activat ca lider de sindicat, a lucrat și în turism, îndrumând numeroase grupuri de turiști ruși, bulgari, sârbi, polonezi, cehi... Era un bun vorbitor de limba rusă și de limba bulgară, avea prieteni care îi vor simți lipsa. Era un traducător de mare valoare, un om cult și instruit, un om inteligent... Cei doi fii ai săi îi vor simți lipsa, deoarece era un tată bun și generos, grijuliu și un om respectat de toată lumea“.

Ieșind puțin din șocul inițial, am căutat să intru pe internet (un alt mijloc modern de nădejde!) și să aflu mai multe despre viața lui.

Am aflat astfel că „Învățământul preuniversitar constanțean este în doliu după moartea profesorului Mihai Covaci“. Și aceleași cuvinte calde și aprecieri la adresa profesorului, ucrainean de origine, și foarte respectat!

Dar și mai înduioșător mi s-a părut un articol scris, drept necrolog, de un coleg de breaslă pe care doresc, în parte, să-l reproduc:

„A murit un om! Un om firesc, ce a avut strălucirea și umbrele sale, dar un om, în adevăratul sens al cuvântului.

Un om care a făcut istorie în micul nostru orașel de la malul mării.

Venit din ținuturile Maramureșului, era volubil, plăcut la chip, vesel, mai tot timpul, cucerindu-te repede prin cultura sa și, mai ales, prin priceperile culinare.

Absolvent al unei facultăți de limbi străine, filolog, a sosit prin repartiție guvernamentală, cu o medie suficientă pentru a fi putut alege alte școli sau localități. A ales, însă,

Tristă regăsire

Mangalia, atunci, în 1976, cei mai mulți dintre profesorii Liceului Industrial nr. 1 Mangalia, fiind șefi de promoție sau reușiți prin concurs național de titularizare, ceea ce a făcut ca această instituție școlară să ocupe, în 1988 sau 1989, locul secund într-o întrecere județeană, cu criterii dure de departajare, bazate pe rezultate la olimpiade și competiții școlare...

Conviv desăvârșit, dubla, astfel, calitățile pe care un cadru didactic trebuia să le aibă pentru a se apropia de elevi și colegi, reușind, astfel, să se impună, de la sine, nu numai prin volumul imens de cunoștințe... Lider sindical, o perioadă chiar în biroul județean, inițiator al unei grupe de cercetași, bun organizator, a dovedit, în permanență, o energie debordantă, în tot ceea ce făcea.

Sfârșitul său prematur înseamnă o grea pierdere nu numai pentru familie, dar și pentru cei care l-au cunoscut și apreciat”.

Această veste șocantă și cele relatate despre el, mi-au readus în minte pe Mychailo al nostru din Poieni cu care, deși nu ne vedeam foarte des, el lucrând, cum s-a spus, ca ghid la BTT (singurul loc unde studenții filologi pe atunci puteau să câștige un bănuț și loc în care eram invitată și eu, dar fiind fată, nu-mi permiteau părinții să mă angajez).

Dacă se nimerea, însă să călătoresc cu dânsul cu trenul, plecând în vacanțe acasă, în Maramureș, era o bucurie imensă să-i ascuți glumele, bancurile culese de la turiștii lui străini (unele dintre ele și acum le mai țin minte!), plin întotdeauna de acea energie debordantă care l-a însoțit, după cum am putut apoi afla, toată viața.

Dar, cel mai important și simpatic lucru reținut despre el și pe care țin să-l transmit, era atunci când, undeva prin anul 1974, facultatea noastră trebuia să se pregătească pentru concursul anual din cadrul Universității București și noi am aflat, cu stupeoare, că fără brigadă artistică nu putem nicicum participa, deși a mai rămas puțin timp de pregătire. Ca să nu ratăm această oportunitate, colegul nostru talentat, Mihai s-a apucat să facă repede libretul

care suna cam așa (și acum mi-l reamintesc, având și o melodie foarte frumoasă!):

„Avem brigadă, avem estradă,
avem colegi și asistenți,
Avem și note, și seminarii,
dar n-avem corigenți...
Căci e facultatea ideală,
Brigada noastră, n-are nimic
de criticat,
Noi n-avem cui să-i facem
morală,
Deci rolul nostru acum e
foarte limitat!“.

Deși nu am primit nota maximă pentru această brigadă (juriul a înțeles că noi am încercat cumva să-i... șmecherim!), ne-am bucurat însă mult că nu am ratat participarea la concurs. Prin aportul însemnat al Grupului vocal slav, aflat atunci la mari cote artistice (concuram, într-un fel, cu grupul anglofon „Song“ al lui Luchian Mihalea!) cu care am obținut cea mai mare notă și Premiul popularității. Tot prin acea brigadă ne-am ales cu un prestigios loc II pe Universitate, cum n-a mai avut facultatea noastră „ideală“ niciodată până atunci (și nici de atunci, după cum am putut afla!).

Și uite așa, plecarea dintre cei vii a iubitului coleg Mychailo Covaci, mi-a reînviat amintirile tinereții, ale studenției dragi! Bănuiesc că, după cum îl știam și eufemistic vorbind, nici dincolo nu va putea sta liniștit, fără „să organizeze“ ceva, fără să mai pună o cărămidă, cum a făcut-o în toată viața sa! Eram poate mai fericiți dacă rămânea în mijlocul ucrainenilor și putea sluji cu aceeași dăruire cauza culturii ucrainene). După cum am aflat ulterior, inima lui bolnavă de ceva vreme, nu a mai rezistat! Păcat, mare păcat! Dumnezeu să-l ierte!

Ei, și dacă nu era acel facebook, mai aflam eu ceva despre cărările vieții colegului nostru drag Mihai Covaci chiar și acum, când ne-a părăsit pentru totdeauna? Și să mai fi constatat că, pentru urmele adânci lăsate în urma acestui om deosebit, Poienile de sub Munte și noi toți ucrainenii maramureșeni avem motive să fim mândri?!

Iaroslava-Oresea COLOTELO

Revin la articolul „Iarba verde de acasă“ apărut în publicația „Curierul ucrainean“ în luna iulie 2016, mulțumindu-i domnului redactor-șef că a acceptat să-l publice. Eu am sperat că acesta va avea ecou.

Și a avut ecou atât articolul publicat, cât și sesizarea făcută de Cătălin Iaschiu la Garda Națională de Mediu - Serviciul Comisariatul Suceava.

Garda de Mediu a răspuns prompt și a intervenit pe lângă Primăria din comuna Bălcăuți (mulțumesc pe această cale). Coama dealului a fost curățată de mizerie, s-a plantat chiar și o pancartă de avertizare.

A avut ecou pe moment, dar la ora actuală mizeria de acolo e insuportabilă. Resturi menajere, animale moarte amestecate cu resturi reciclabile și culmea, cineva și-a curățat wc-ul, aruncând mizeria chiar pe coama dealului și care mizerie s-a scurs până-n vale (scuze cititorului). Mirosul care vine de acolo deranjează vecinii și chiar tot

Mai rău ca altădată

satul, devenind un pericol la adresa sănătății oamenilor.

Pe timpuri, seara, când terminam treaba, ne aliniam aici pe coama dealului, împreună cu copiii din sat, urmăream țigăncile care pregăteau în vale hrana pentru puradei. Noi salivam de poftă, iar caravanele țiganilor nomazi care se stabileau aici periodic, la plecare, lăsau o curățenie desăvârșită.

Se pare că finalul articolului publicat în luna iulie a fost prea optimist, iar panoul de avertizare a fost ignorat de cetățeni, dar mai ales de autorități (altfel nu se explică recidiva).

Nu cred că situația se va ameliora, atâta timp

cât autoritățile abilitate nu vor lua măsuri concrete și aș sugera câteva: dotarea fiecărei gospodării cu pubele ecologice care să fie golite săptămânal sau cel puțin de două ori pe lună (se pare că în curtea Primăriei există asemenea pubele care stau nefolosite), dotarea comunei cu o mașină specială pentru golirea acestor pubele (pentru cumpărarea lor se pot folosi fonduri europene nerambursabile), achiziționarea unui utilaj pentru vidanjarea wc-urilor (la nevoie, pe timp de vară se poate folosi pentru stropit străzile) și apoi, doar dacă situația persistă, se pot aplica și sancțiuni (așa cum sugerează și panoul de avertizare plantat de Primărie lângă cimitirul din Gropeni).

Invit primarul din Bălcăuți la un „schimb de experiență“, în comuna deltaică (aici problemele se rezolvă mult îngreunat față de uscat) unde locuiesc în sezonul cald, pentru a vedea cum s-a rezolvat cu succes problema gunoaielor menajere, de mai mulți ani (îi asigur cazarea și masa).

Vasile IASCHIU

Ziua bunei vecinătăți româno-ucrainene la Sighetu Marmatiei

Acum paisprezece ani, scriam: „La 22 septembrie 2002, duminică, la punctul de trecere a frontierei de stat Sighetu Marmatiei (România) - Solotvyno (Ucraina), în zona podului istoric peste Tisa construit recent de Primăria din localitate prin programul PHARE, cu scopul de a deveni o trecere internațională, a avut loc „Ziua bunei vecinătăți româno-ucrainene“.

Deci, după paisprezece ani, Ziua bunei vecinătăți desfășurată duminică, 24 iulie 2016, la Muzeul Satului din Sighetu Marmatiei se afla abia la a IV-a ediție.

Manifestarea a fost organizată de Instituția Prefectului, județul Maramureș, împreună cu Consiliul Județean Maramureș, Muzeul Maramureșean Sighetu Marmatiei, Centrul Cultural Sighetu Marmatiei, unele primării din Maramureșul istoric și primării din stânga Tisei.

Din partea oficialităților române la eveniment au participat prefectul județului Maramureș, Sebastian Mihai Lupuț, subprefectul Alexandru Bondrea, președintele Consiliului Județean Maramureș, Gabriel Zetea, vicepreședinții Doru Dăncuș și Lucian Morar, primarul municipiului Sighetu Marmatiei, Horea Scubli, și primarii localităților din județul Maramureș.

Printre primari ai județului Maramureș i-am întâlnit pe primarul comunei Rona de Sus, Ioan Romaniuc, și pe primarul comunei Bistra, Vasile Duciuc. Au mai participat unii parlamentari din Circumscripția electorală nr.26 Maramureș și foști parlamentari. I-am întâlnit, de asemenea, pe senatorul Liviu Pop, pe fostul senator Ioan Mihai Bârlea, pe deputatul Mircea Man și alții.

Din partea oficialităților ucrainene au participat guvernatorul regiunii Transcarpatia, Ghenadi Moskal, care a participat și la prima ediție în anul 2002, când primarul municipiului Sighetu Marmatiei era doamna Eugenia Godja, iar președintele Consiliului Județean a fost Alexandru Cozma. Din delegația oficială au mai făcut parte președintele Consiliului Regional Transcarpatia, Ryvis Mihail, președintele Administrației Raionale de Stat Rachiv, Basarab Pavlo Vasylivoyci, președintele Consiliului (Radei) Raional Rachiv, Dan Vasyl Ivanovoyci, primarul orașului Chust, Kașciuk Volodymyr Pavlovoyci și alți demnitari, precum și primarii din localitățile cu populația română din dreapta Tisei.

La eveniment, din partea Ambasadei Ucrainei în România, a participat însărcinatul cu afaceri ad interim, Teofil Rendiuk, și Eleonora Moldovan, consulul general al României la Cernăuți. La mani-

Prefectul de Maramures si Guvernatorul din Transcarpatia semneaza protocolul de colaborare-2016

festarea de la Muzeul Satului din Sighet, am întâlnit o veche cunoștință, pe Gheorghe Berinde, primarul comunei Biserica Albă (Bila Țerkva), raionul Rachiv, localitate din dreapta Tisei situată vizavi de cartierul sighetean Cămara. Îmi aduc aminte că, în anul 1959, între Cămara și Biserica Albă exista un pod de cale ferată podit cu scânduri

pe care a trecut o delegație oficială din regiunea Ivano-Frankivsk cu mașini „Volga“, iar noi pe malul stâng al Tisei i-am întâmpinat cu flori, eram elevi ai Liceului Ucrainean din Sighet.

La Muzeul Satului, l-am mai întâlnit pe academicianul Fedir Hamor, fostul director al Rezervației Biosferice din Rachiv, cu care am depănat amintiri despre cum am făcut cercetări în Munții Maramureșului pentru întocmirea bazei de date pentru crearea Rezervației Biosferice comune în Munții Maramureșului, cercetări care au stat la

Vechi colaboratori, Stefan Buciuta si Fedir Hamor

baza întocmirii documentației pentru înființarea „Parcului Natural în Munții Maramureșului“ cu sediul în orașul Vișeu de Sus.

Cu primari și cu alți reprezentanți ai localităților de pe cele două maluri ale Tisei, în anul 1997, la inițiativa Uniunii Ucrainenilor din România, ținutul Maramureș și a Societății Ecologice din Maramureș, reprezentate de Ștefan Buciuta și, respectiv, Filip Moisei, am constituit „Asociația Localităților din Carpați“, organizație neguvernamentală internațională ce reunea unele localități din România și Ucraina din aceste două regiuni vecine. La constituirea asociației au fost prezenți președintele raionului Rachiv și primarii localităților Vodița, Luh, Bila Țerkva, Vidvicika, Velyky Bycikiv, Dilove și Rostoky, deci și primarul de atunci Gheorghe Berinde.

Așa cum a relatat presa locală: „Scopul principal al bunei vecinătăți este strângerea relațiilor între administrațiile locale din stânga și dreapta Tisei și punerea bazelor unor colaborări viitoare în beneficiul locuitorilor din Maramureș și Transcarpatia. Se dorește pe viitor, realizarea unor proiecte transfrontaliere, finanțate din fonduri europene, de care să beneficieze deopotrivă românii și ucrainenii de dincoace și dincolo de graniță. Cu prilejul evenimentului de duminică, autoritățile vor purta discuții pe marginea unor proiecte comune, cum ar fi podurile peste Tisa, redeschiderea clinicii din Solotvyno și altele.“

Manifestările au început la podul istoric Sighetu Marmatiei (România) - Solotvyno (Ucraina) unde oficialitățile române îmbrăcate în straie strămoșești maramureșene i-au întâmpinat pe oaspeții din Ucraina cu pâine și sare pe linia de demarcație a frontierei dintre cele două țări prietene. Coloana oficială s-a deplasat la Muzeul Satului unde oaspeții au fost întâmpinați de călăreți și trâmbițași, de gazdele muzeului și de o mulțime de oameni.

În curțile gospodăriilor din Muzeul Satului primarii localităților din Maramureș și-au amenajat spații primitoare cu diferite tarabe pentru a-și promova localitățile. Meșterii populari și-au etalat produsele și obiectele expuse spre vânzare.

Manifestarea a fost un bun prilej de cunoaștere reciprocă a autorităților locale din Maramureș și Transcarpatia, un bun moment de promovare a acestor regiuni și un bun prilej de a pune la cale viitoarele proiecte transfrontaliere.

Cu regret trebuie să arăt că la „Casa Ucrain-

neană“ din Muzeul Satului nu s-a amenajat nimic, iar grupurile artistice și persoanele care au participat la manifestare din comunele ucrainene din Maramureș au fost repartizați pe la alte gospodării. Față de anii anteriori când și la gospodăria ucraineană se organizau activități culturale, acum era totul pustiu.

De la acțiunea „Bunei vecinătăți“ au lipsit comunele Poienile de sub Munte, Repedea și Ruscova, doar cântăreața de muzică populară originară din Ruscova, Maria Sauca, a fost invitată să cânte pe scena de la muzeu.

Uniunea Ucrainenilor din România, Organizația județeană și nici cea locală din Sighetu Marmatiei nu au fost invitate, în schimb organizațiile etnicilor români din dreapta Tisei au fost prezente cu personal și stand. Uniunea Regională a Românilor din Transcarpatia „Dacia“ a realizat un stand bogat cu publicațiile lor, cu cărțile editate în limba română și cu artizanat. Au fost expuse câteva numere din gazeta regională social-politică din Transcarpatia „Apșa“ și broșura „Muzeul de Istorie și Etnografie al Românilor din Transcarpatia“ tipărite cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe-Departamentul Politicii pentru Relații cu Românii de Pretutindeni, bine ilustrate și realizate în culori.

Muzeul de Istorie și Etnografie al Românilor din Transcarpatia „Apșa“ se află în localitatea Apșa de Jos (Nyjnea Apșa), raionul Teceu, regiunea Transcarpatia, al cărui director este Ion M. Botoș, președintele Asociației „Dacia“ și care personal s-a preocupat de amenajarea expoziției la Muzeul Satului din Sighetu Marmatiei.

Trebuie să ne punem întrebarea și noi ucrainenii din Maramureș pe când vom avea un muzeu în comuna cu cel mai mare număr de etnici ucraineni din România, Poienile de sub Munte?

Pe scenă în aer liber, pe un teren al Muzeului Satului din Sighetu Marmatiei, după discursurile oficiale rostite de guvernatorul Ghenadi Moskal, prefectul de Maramureș, Sebastian Lupuț, Gabriel Zetea și Ryvis Mihail, care au subliniat necesitatea derulării unor proiecte comune economice și culturale, au vorbit doamna consul general Eleonora Moldovan în numele Ministerului Afacerilor Externe al României și însărcinatul cu afaceri ad interim al Ucrainei în România, Teofil Rendiuk, care au asigurat asistența de întregul sprijin din partea celor două ministere în vederea dezvoltării relațiilor transfrontaliere.

Apoi au urmat momentele de semnare a unor protocoale bilaterale. Protocolul comun de activități pe anul 2017 între județul Maramureș și Regiunea Transcarpatia a fost semnat de prefectul Sebastian Mihai Lupuț și guvernatorul Ghenadi Moskal. Programul prevede organizarea în comun a unor acțiuni din sfera culturală, sportivă și administrativă. Primarul municipiului Sighetu Marmatiei, Horia Scubli, și primarul orașului Chust, Kașciuk Volodymyr Pavlovoyci au semnat un protocol de înfrățire dintre cele două orașe istorice ale fostului comitat Maramureș. Horia Scubli i-a propus omologului său din Chust ca să se organizeze prima întâlnire dintre cele două consilii locale la Sighetu Marmatiei, în cadrul căreia să se constituie un grup de lucru care să se ocupe de proiecte comune bilaterale și europene. Primarul comunei Bistra, Vasile Duciuc, și președintele Administrației Raionale de Stat Rachiv, Basarab Pavlo Vasylivoyci, au semnat un protocol de colaborare având ca obiectiv principal deschiderea trecerii frontierei la Valea Vișeuului și localitatea Dilove (Ucraina) pentru transport de cale ferată și construirea unui pod peste Tisa.

De la această manifestare de suflet nu au lipsit cântecele și dansurile românești și ucrainene, expoziții de lucrări ale meșterilor populari, produsele alimentare tradiționale, voia bună și prietenia între cele două popoare.

Am remarcat prezența grupurilor artistice de tineret din comunele Bistra, Rona de Sus, Bociuiu Mare și bineînțeles ansamblurile din majoritatea comunelor maramureșene.

Oaspeții au fost serviți de către gospodari cu produsele alimentare maramureșene și băuturi așijderea.

Ștefan BUCIUTA,
președinte de onoare al UUR

Festivalul gospodinelor ucrainene

Am scris multe lucruri foarte bune despre cetățenii orașului Milișăuți. Dar, din cele discutate cu foarte mulți cetățeni ai acestui oraș, am tras concluzia că regretă că s-a transformat comuna lor în oraș. Asta din

Dar greul organizării și desfășurării a căzut în spatele organizației locale. Au fost prezenți președintele organizației județene și al organizației din Rădăuți.

A doua constatare: imensitatea

cauza că n-au nici un fel de avantaje, ci numai dezavantaje, printre care și golirea mai accentuată a buzunarelor prin impozitele și taxele majorate față de atunci când erau localitate rurală. „Doar noi suntem țărani din moși-strămoși și ocupația noastră de când ne știm a fost agricultura”, ne-a declarat cu năduf P.C. de 78 ani. Și cred că are perfectă dreptate.

acestui spațiu era ocupată de fel de fel de tonete, de pe rafturile cărora îți făceau cu ochiul fel de fel de bunătați, iar pentru copii au fost aduse fel de fel de utilaje pe care să se distreze. Parc-ar fi fost la un hram sau la un mare bălci tradițional.

A treia constatare: în apropierea scenei erau amenajate două ateliere de lucru, din care unul cu cusături

Vestea că asociația femeilor de etnie ucraineană din Milișăuți organizează un festival al gospodinelor de etnie ucraineană mi-a trezit un interes deosebit, mai ales că era prima ediție. Invitația doamnei Brândușa Peslar, președinta acestei asociații, m-a onorat foarte mult, mai ales că participasem și la alte activități culturale organizate de această doamnă și plecasem de-acolo foarte mulțumit. Așa c-am pornit la drum împreună cu domnii Mircea-Gheorghe Știr, cameraman, și Mihai Hrincescu, interpret de muzică populară, și ei invitați la această manifestare. În plus, acolo am avut o surpriză foarte plăcută, reîntâlnindu-mă și cu doamna Nicoleta Dumitrache, realizator la TVR 3, secția minorități, venită să realizeze și ea un film documentar.

Prima constatare: pentru manifestare a fost ales un loc superb în lunca Sucevei. O scenă la cele mai înalte standarde, tapetată cu covoare cu motive florale și trei drapere: al României, al Ucrainei și al Uniunii Europene. Pe frontispiciul scenei trona un mare afiș, în limbile română și ucraineană, care anunța organizatorii: Uniunea Ucrainenilor din România și Organizația Județeană Suceava.

tradiționale locale (condus de bunica Ancicika a lui Jaucă cu fetele, nepoatele și strănepoatele sale); unul cu mâncăruri alese, de tot felul, caracteristice gospodinelor locale (realizator Ana-Maria Voiașciuc) și o expoziție de murături (Veronica și Petru Șerban). Mamă, mamă, ce te-mbiau toate măcar să le guști!

Cu precizia unui ceas atomic, doamna Brândușa Peslar, președinta organizației locale, a deschis festivalul, rostind o alocuțiune emoționantă, care-a mers la inima spectatorilor și a invitaților. „Dumnezeu a așezat Milișăuții în acest colț de Rai, așe-

zând în el și etnia ucraineană, alături de români. Toți sunt oameni frumoși la chip și la suflet, uniți în dragostea lor pentru frumos și pentru tradițiile noastre de veacuri...“.

Exact ca o prezentatoare profesionistă, doamna Dana-Ruxandra Hreniuc a prezentat întregul program, care-a fost alcătuit foarte bine, referindu-mă la alternanța numerelor. La fiecare număr a avut de spus câteva cuvinte despre interpret sau despre ansamblu.

În această ordine au evoluat: ansamblul „Polonyka“ (Paltinu); ansamblul „Cervona kalyna“ (Negostina); „Ruja bukovynska“ (Milișăuți) și „Florile Bucovinei“ (Rădăuți).

Corala „Sf. Procopie“ a parohiei ortodoxe cu același nume din Milișăuți (preot Bogdan Lupăștean) ne-a încântat văzul, prin costumația specifică și auzul prin interpretarea programului de cântece patriotice și populare. Am ascultat cântecele: „Trei culori“, „Sunt român din Bucovina“, „Nu uita că ești român“, „Frumos cântă cucu-n luncă“. Ce mai ținută de concert și interpretare academică! Bravo, cucernice părinte!

La aceeași cotă înaltă au evoluat și interpreții de muzică populară: Daniela Prichici, Andreea Maruțac, Georgiana Păsăilă, Voiașciuc Dorinel, o găgălice de băiat (fluiet) și Mihai Hrincescu (voce și cobză). Ei au presărat magnificul spectacol cu momente înălțătoare. Fetele cântau pe scenă, iar în fața ei, jos, s-au prins în horă sau sârbă mulți spectatori, în special femei și fete. Superbă imagine! De menționat că tânăra Andreea Maruțac a fost rechemată pentru a mai prezenta o dată „Cântec pentru bunicii mei“. Merita reprodus integral, dar eu reproduc doar versurile: „Eu zic că-i ghini/Când bunicii sunt cu mini/Zâmbetu-i rază de soare/Glasul meu li-i alinare“.

Ansamblul „Polonyka“ din Paltinu era format numai din bătrâne de peste 65 de ani și un bătrân. Funcționează de peste 10 ani. A fost înființat

de doamna Paraschiva Huțuleac și acum de domnul Iliuță Sauciu. Au evoluat pe scenele mari din țară la diferite festivaluri, dar n-au participat la nici un concurs.

Am remarcat, ca întotdeauna, participarea conducerii Primăriei din localitate, în frunte cu domnul primar Mircea Laurus. Așa am vrea să se întâmple peste tot!

Menționăm faptul că echipa TVR a filmat tot spectacolul și-a luat inter-

viuri. În curând va prezenta acest reportaj pe TVR 3, în cadrul emisiunii dedicate minorităților naționale.

Iar noi ne-am umplut inimile de bucurie, sufletul nostru a vibrat la tot ce-am văzut și auzit, și stomacul cu multe bunătați, apoi ne-am îndreptat spre casele noastre, văzând ceva extraordinar. Ce gospodine grozave sunt în orașul Milișăuți! Cinstite organizatorilor care au puterea după atâta muncă pe ogoare, să mai organizeze și asemenea activități pe placul oamenilor!

prof. Gheorghe DOLINSKI

Festivalul Internațional „Întâlniri bucovinene”

În zilele de 22-24 iulie 2016, la Câmpulung-Moldovenesc, județul Suceava s-a desfășurat Festivalul Internațional „Întâlniri bucovinene”, care a ajuns la cea de a 27-a ediție, iar formula organizatorică a festivalului a rămas neschimbată de 27 de ani. Este un amplu proiect cultural a 5 țări participante: Polonia, Republica Moldova, Ucraina, Ungaria și România. Scopul acestei mari manifestări se bazează pe două principii fundamentale: protejarea și popularizarea culturii tradiționale a comunităților etnice din Bucovina, împărtășite prin Europa, care construiesc un

este prezentată de ansambluri de cântece și dansuri folclorice, grupuri vocale tradiționale și orchestre.

În cadrul acestui amplu festival, s-a desfășurat și faza finală a concursu-

tablou colorat al realității bucovinene contemporane, multinaționale. Festivalul apropie tradițiile folclorice ale tuturor grupurilor naționale din regiune, este adresat diferitelor grupuri de vârstă, atât din partea interpreților, cât și din partea publicului. Cultura populară a Bucovinei istorice

lui folcloric „Comori de suflet românesc” la care au participat și ucrainenii câștigători ai fazei locale, din primăvară, din județul Suceava. Un loc de frunte l-au ocupat cele trei formații existente în comuna Bălcăuți: ansamblul „Kozaciok”, Bălcăuți - coordonator, profesor Petru Șoiman; ansamblul „Cervona kalyna” - coordonator, profesor Iulian Chideșa, coregraf - Valentin Vlăgea; grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei” - dirijor profesor Nicolae Cramar, coordonator - educatoarea Felicia Grigoraș, Negostina. Toate aceste formații au obținut note maxime, situân-

du-se pe primul loc, cu felicitări. Deci, se poate. În comuna Bălcăuți, activitatea culturală se desfășoară cu cea mai mare seriozitate și plăcere. Înțelegere există, bunăvoință la fel, sperăm să avem o colaborare și comunicare tot atât de bună ca până acum.

Merită amintită și prestația vecinilor noștri de la ansamblul „Kolomyika” din Siret, coordonat de doamna profesor Zircă Ianoș, care a obținut tot premiul I, la secțiunea ansambluri folclorice. Un premiu trei a fost obținut de grupul vocal-instrumental „Izvoarașul” din Izvoarele Sucevei, coordonat de Petru Ardelean.

Câmpulung-Moldovenesc a fost câteva zile capitala culturii bucovinene, unde s-a prezentat un regal folcloric al Bucovinei la care au participat peste 1200 de artiști numai din județul Suceava.

Felicia GRIGORAȘ

În perioada 28 august - 4 septembrie 2016, în Bulgaria, a avut loc un festival folcloric internațional, la care au participat ansambluri muzicale din Rusia, Belarus, Turcia, Mexic, Peru, Germania, Ungaria și alte țări. Din România, la acest festival a participat ansamblul „Sânziene bănațene” din Banat. Datorită faptului că instrumentistul ucrainean la nai, Hrin Nicolae, este și instrumentistul ansamblului „Sânziene bănațene”, acesta a fost invitat să participe la festivalul, unde, pe lângă muzică românească, a cântat la nai și muzică ucraineană. În orașul Burgas a avut loc parada costumelor, care s-a desfășurat pe o distanță de 7 km. În timpul paradei instrumentiștii cântau și se opreau la instituțiile importante, precum primărie, unde dădeau mici spectacole de

Tradiționala huțulcă ucraineană, în Bulgaria

cântece și dansuri după care își continuau parada până la următorul popas, astfel încât, la un moment dat, instrumentiștii de la mai multe ansambluri cântau împreună. Această paradă a durat circa 5 ore. După încheierea paradei, a început spectacolul propriu-zis. Ansamblul „Sânziene bănațene” din Banat a început spectacolul cu un dans de munte, după care Hrin Nicolae a cântat la nai o învârtită ucraineană din Maramureș, iar apoi împreună cu instrumentiștii au interpretat o suită din

Banat. Au urmat dansatorii cu dansul „Sorocul” și în încheiere toți instrumentiștii au cântat „Huțulca” în acompaniamentul aplauzelor îndelungate ale spectatorilor. De adăugat că huțulca ucraineană este foarte apreciată la nivel internațional. Al doilea spectacol, dar și parada costumelor, a fost la Solnecinii

Bereg, unde programul era asemănător cu cel din orașul Burgas. Toate ansamblurile participante s-au prezentat la un nivel ridicat, instrumentiștii, soliștii dar și dansatorii au dat dovadă de profe-

sionalism. În încheiere, mai adaug că în anul 2014, ansamblul din Banat și naistul ucrainean Hrin Nicolae au participat la un festival internațional în Turcia, unde, de asemenea, a fost cântată tradiționala „Huțulca”.

Ana HRIN

În fiecare an, ca orice bun creștin, cu emoție, speranță și bucurie așteptăm sărbători creștine care ne picură în suflet liniște și lumină. Am vrea să știm pe toți cei dragi sufletului nostru că se bucură de sărbători încercând împreună să mergem mai departe, să înfruntăm viața asta, cu toate neajunsurile, capcanele și neliniștile ei. Sărbătorile sunt întotdeauna prilejuri pentru a călători printre amintiri, deschizând ferestre spre tablourile dragi ale copilăriei, petrecute alături de părinți și frați, amintiri ce aduc căldură fără de care am fi mai săraci și mai goi sufle-

tește, am fi mai singuri, am fi mai bolnavi de dor și de tristețe.

O bucurie de nedescris în cuvinte se citea pe fețele locuitorilor satului Ploști, de Izvoarele Sucevei, când în localitate a sosit un sobor de preoți pentru a sărbători hramul bisericii „Sfinții Petru și Pavel”: Nistoroai Ion (Suceava), Bodârlău Gheorghe, Bodârlău Zosima, Ursachi Mihai, Iorga Alexandru, Ardelean Petru Valentin, Mehno Mihai, Crenco Gheorghe, Bodârlău Teodora. Curtea bisericii era plină de oameni îmbrăcați în straie noi, cu fețe zâmbitoare, cu credința care este cea mai puternică forță din lume. Ploștiul are peisaje presărate cu case parcă aduse din povești. Aici sunt două biserici. O minune de biserică veche, iar lângă ea s-a con-

struit alta nouă - rodul darurilor oamenilor, iar preotul este vrednic, mult iubit de enoriași plini de evlavie și lumină. De aceea, putem spune că acesta este un loc binecuvântat prin puterea rugăciunii. Ridicarea unei noi biserici a fost oglinda sufletului celor care au ridicat-o. Cu tot

Ploști în sărbătoare

modernismul care a mai slăbit credința, aici, la Ploști, omul sfințește lăcașuri. După sfințirea noii biserici „Sfinții Petru și Pavel” pe stil vechi, în fiecare an se sărbătorește praznicul sfinților când ne amintim de un moment tainic greu de priceput cu mintea, dar lesne de înțeles cu limbajul tainic al inimii. Sărbătoarea este la a IV-a ediție când la Ploști se strânge lume din localități apropiate, din județ, dar și din țară.

O mare surpriză și bucurie a fost prezența președintelui UUR dl Nicolae Miroslav Petrețchi. De asemenea, la festivitate au mai participat dl Dumitru Cernencu, președinte al Consiliului județean al UUR Tulcea, dl inspector Ilie Sauciu, dl Mihăiescu Mihai, dl Cega Gheorghe și alții.

După săvârșirea slujbei și sfințirea mormintelor, părintele Mehno Mihai a deschis festivitatea cu o rugăciune.

Apoi au urmat artiștii ce ne-au încântat: grupul vocal Brodina de Sus, grupul vocal „Dunai” din Tulcea, grupul vocal „Izvoarașul” din Izvoarele Sucevei, ansamblul de dansuri „Cervona kalyna” din Negostina, instructor fiind Chideșă Iulian. Dansurile erau atât de complicate executate, încât ele s-au desfășurat în fața scenei, pe iarbă și nu pe scenă. Executarea dansurilor a stârnit admirație, emoție, aplauze.

Fanfara „Florile Bucovinei” din Botoșani a fost prezentă pentru a IV-a oară la Ploști, datorită strădaniei și interesului depus de dl Victor Semciuc, prim-vicepreședinte al Consiliului UUR.

În timp ce fanfara executa melodii, tineretul dansa, dar și micii artiști dansau aproape ca maturii.

În afara fanfarei a participat și mult talentatul artist popular Scutelnicu Vasile cântând cântece ucrainene, cu care a fermecat publicul. Cu toate că dl Scutelnicu are probleme de sănătate, este foarte activ și participă la munca culturală ori de câte ori este solicitat.

Grupul vocal „Polonynka” din Paltinu, a fermecat auditoriul cu cântece satirice ucrainene.

N-aș vrea să închei fără a menționa că Paltinu este locul de domiciliu al dlui inspector Ilie Sauciu, este locul unde s-au desfășurat de-a lungul anilor, multe și diferite activități.

Din păcate, în ultima vreme, pacea, liniștea, armonia, binele și frumosul nu ne mai bucură ca în vremurile trecute. Azi parcă a început al treilea război mondial. Avioane care s-au prăbușit, atentate cu bombe peste tot în lume și atacuri sângeroase, numeroase violențe și amenințările sunt fapte care ne înspăimântă și ne fură liniștea sufletească. Scutul de apărare împotriva acestor grozăvii este să optăm pentru renașterea spiri-

tuală: să trăim în armonie cu Dumnezeu să nu uităm că rugăciunea este cheia biruinței, mijlocul de comunicare între suflet și Dumnezeu, este calea prin care putem alunga răul dinăuntrul și din afara noastră, rugându-l pe Dumnezeu să alunge de la noi pe toți vrăjmașii cei văzuți și nevăzuți, să facă în așa fel, încât omnia să trăiască în liniște și pace, să se bucure de aceste Sfinte Sărbători (așa cum o făceam odinioară) care aduc taine divine: încredere, lumină, iubire, speranță.

Artemizia GHEORGHI

„Galațiul multicultural. Moștenirea minorităților locale”

Asociația „Mila 80” a organizat traseul cultural „Galațiul multicultural. Moștenirea minorităților locale” și a propus locuitorilor un tur ghidat gratuit, prin care s-a readus în prim-plan importanța locuitorilor de alte etnii la evoluția socială și economică a orașului Galați. Turul s-a desfășurat cu plecare din fața Facultății de Drept, și a atins următoarele obiective: Biserica Lipovenească, Biserica Catolică, Consulatul German, Biserica Bulgărească, Templul Societății Meseriașilor (Sinagoga), Biserica Greacă,

Biserica Armenească, amplasamentul Bisericii Sf. Gheorghe - unde au fost înmormântate rămășițele hatmanului cazacilor zaporojeni, Ivan Mazepa.

„Galațiul multicultural. Moștenirea minorităților locale” a fost un traseu cultural care a spus povestea grecilor, evreilor, turcilor, rușilor-lipoveni, italienilor, germanilor, bulgarilor, armenilor, turcilor, romilor, ucrainenilor, maghiarilor, sârbilor și a altor reprezentanți ai etniilor care au trăit în zona orașului Galați. Au

fost atinse preponderent lăcașe de cult, întrucât bisericile, templele și moscheile au funcționat mereu ca principal coagulant al populației minoritare. Cunoașterea istoriei orașului prezintă un pas esențial în conservarea memoriei comunității și conștientizarea valorilor locale.

Asociația „Mila 80” reunește oameni interesați de patrimoniul local, de istoria comunităților, de evoluțiile sociale locale și de obiceiurile specifice Galațiului. Membrii săi au expertiză în domenii ca sociologie, comunicare publică, artizanat tradițional, protecția mediului și management de proiect.

Vichentie NICOLAICIUC,
președintele Organizației Galați a UUR

CURSA CICLISTĂ „UCRAINENII ÎN EUROPA“ A TRECUT PRIN IAȘI

La 15 mai 2016, a început cursa ciclistă europeană pe o distanță de 10.000 de kilometri prin Polonia, Republica Cehă, Germania, Olanda, Belgia, Luxemburg, Franța, Spania, Portugalia, Monaco, Italia, Slovenia, Croația, Ungaria, România și Moldova. Timp de peste 100 de zile, un grup de tineri cicliști amatori din diferite orașe ale Ucrainei (Kiev, Lviv, Ternopil), pedalând în medie câte 150 km pe zi, au început din Kiev cursa ciclistă prin Europa, calculându-și astfel traseul și viteza de deplasare, ca ziua Independenței Ucrainei – 24 august să o sărbătorească la Odesa. Când au început această cursă au fost 12 persoane, dintre care trei veterani ai Donbasului, din păcate patru dintre ei nu au mai putut continua cursa și au trebuit să se întoarcă mai repede acasă. Opt tineri au rămas în cursă și la data de 14 august a.c. au trecut prin punctul de trecere a frontierei de stat ungaro-române la Borș și mai apoi au continuat cursa pe traseul Cluj-Reghin-Gheorghieni-Neamț-Iași. La data de 20 august, în miez de zi, pe o căldură toridă, au ajuns la Iași. Despre comunitatea noastră participanții la cursa ciclistă au aflat de la reprezentanții Ambasadei Ucrainei din București, așa că au intrat în contact cu noi pentru a coordona acțiunile din Iași, având în vedere că aici și-au planificat să aibă un timp de repaus înaintea unei noi etape mai lungi. Cunoșcând programul lor, cu sprijinul președintelui UUR, și al primarului din Iași, le-am asigurat cazarea pentru o noapte și masă caldă, deși, din cum s-au exprimat ei, erau „gata de condiții spartane, avem echipament pentru dormit, pentru a evita inconvenientul găsirii unui pat și a lenjeriei pentru acesta“.

Din cele povestite de către membrii acestui grup, scopul acțiunii era: suport pentru persoanele afectate de pe urma războiului din Donbas; atragerea atenției comunității ucrainene și mondiale asupra problemelor de reabilitare a veteranilor operațiunilor antiteroriste (ATO); rezolvarea problemelor specifice: achiziționarea echipamentului medical necesar, reabilitarea răniților și ajutorarea familiilor victimelor; strângerea de fonduri pentru

scopurile menționate mai sus; restabilirea încrederii în ce privește acțiunile de caritate; îmbunătățirea imaginii și recunoașterea Ucrainei în Europa.

La Iași, a avut loc o întâlnire oficială cu primarul municipiului, Mihai Chirica. Oaspeții noștri au discutat despre posibilitățile de cooperare dintre Ucraina și România, în general, și dintre municipiul Iași și orașe din Ucraina, în special. Dl primar i-a informat că municipiul Iași este înfrățit cu orașul Cernăuți, precum și despre faptul că Iașul, ca și alte orașe din România, a primit pentru reabilitare

soldați care se aflau în zona ATO. Totodată, a făcut cunoscut că, în prezent se caută oportunități de a ajuta orașul Cernăuți în achiziționarea de ambulanțe și troleibuze. În perspectivă se prevede consolidarea cooperării în aceste domenii și în alte domenii de interes reciproc.

Oaspeții noștri au mai aflat că primarul este un sportiv, joacă fotbal. Prin urmare, au găsit cu ușurință un limbaj comun cu acesta, și au putut să comunice în mod eficient. La finalul întâlnirii, participanții au făcut schimb de cărți de vizită, iar primarul municipiului Iași le-a dăruit obiecte simbolice care să le aducă aminte de vizita la Iași. După întâlnirea cu primarul le-am arătat oaspeților noștri o parte din monumentele orașului nostru și i-am făcut invitația să ne viziteze sediul organizației, propunere acceptată cu plăcere.

Ziua a fost plină de evenimente și s-a încheiat cu o cină prietenească. Oaspeții noștri au transmis mulțumiri tuturor celor care i-au ajutat să petreacă un timp minunat la Iași.

În timpul vizitei la sediul organizației noastre, printre altele i-am rugat pe oaspeții noștri să ne povestească o întâmplare mai deosebită din timpul călătoriei lor prin România. Și iată ce ne-au povestit: „În drum spre Iași (undeva în județul Neamț), am avut doar o singură oprire pentru o gustare, dar de succes. Ne-am oprit la întâmplare lângă casa unei familii de români. Proprietarul casei inițial a tot încercat să ne arate prin semne ceva despre fumat. Am crezut că vrea țigări de la noi. Ca mai apoi după mai multe discuții „prin semne“ am priceput că îi era frică să nu fumăm, că pe aproape era adunat fân. L-am lămurit că noi nu fumăm, că noi suntem sportivi. I-am explicat cum am putut, am avut cu noi și un flaiet că noi suntem un grup de sportivi ucraineni și suntem angajați într-o cursă ciclistă de 10.000 km prin Europa, și că ne-am oprit pentru o pauză de gustare. Acesta a făcut un semn din mână, pe care nu prea l-am înțeles, și a intrat în casă, dar după câteva minute bunul gospodar a ieșit din casa cu iaurt de casă pentru noi, înțelesese în sfârșit de ce am oprit. Noi, la rândul nostru, i-am răspuns la ospitalitatea lui cu biscuiți și bomboane, dar el nu s-a oprit la acest gest, s-a mai dus o dată în casă și a revenit cu pepeni verzi, atunci ne-am gândit în ce mod să-i recompensăm ospitalitatea și i-am oferit o sticlă de ulei, gazda noastră nu a spus nimic a intrat în casă și

a adus din casă cinci borcane cu conserve de casă. Nu știm cum și când s-ar fi terminat dacă am fi continuat cu acest troc. Nu se poate să nu remarcăm ospitalitatea, sinceritatea și simplitatea unor astfel de oameni. Mulțumim întregii familii și fiului lor pentru o astfel de improvizație plăcută. Sunteți superoameni“.

Potrivit organizatorilor cursei cicliste de caritate, evenimentul în sine a devenit o adevărată provocare a spiritului căzăcesc invincibil al tinerilor ucraineni, care nu erau sportivi profesioniști, ci doar amatori. A doua zi, îi aștepta Republica Moldova și apoi țara natală!

Drum bun oaspeților noștri. Să ajungeți cu bine acasă!

Victor HRIHORCIUC,
președintele Organizației Iași a UUR

Lansare de carte la Milișăuți-Suceava

„Milișăuți, mândru plai bucovinean“

Căldură mare, de nu știi unde să te mai ascunzi pentru a putea respira. Tocmai de aceea ne-am mirat când domnul Mircea Laurus, primarul urbei Milișăuți, ne-a invitat să participăm la o lansare de carte. Întâlnirea a fost programată pentru ora 17:00, oră acceptabilă. Era vorba de lansarea celei de-a unsprezecea cărți a profesorului Octavian Ciobîcă. Dar lansarea a avut loc într-un spațiu pitoresc, răcoros, pe malul râului Suceava.

Fiind prieten bun cu Mircea Laurus, din orașul căruia prof. Ciobîcă a avut mulți elevi la Liceul din Siret, acesta s-a gândit să scrie o monografie în versuri a orașului Milișăuți. Și iată că s-a ajuns și la lansarea cărții, închinată tradițiilor acestui oraș, oamenilor săi și realizărilor deosebite în domeniul profesiei de agricultor. N-a fost trecut cu vederea nici istoria acestei localități multiseculare, neuitându-se că aici domnitorul Ștefan cel Mare și Sfânt a avut o curte domnească, iar ruinele bisericii din acea vreme încă mai străjuiesc și astăzi localitatea.

În prezența unui număr restrâns de prieteni, cunoscuți și reprezentanți ai autorităților locale s-a lansat cartea „Milișăuți, mândru plai bucovinean“. În acest volum sunt cuprinse și șase poezii scrise de prof. Gheorghe Cârmaci, om al satului, acestea având aceeași tematică.

Întâlnirea a debutat, cum nu se poate mai bine, mai plăcut și mai interesant. Tinerele eleve Daniela Prichici (Iaslovăț) și Andreea Maruțac (Milișăuți), îmbrăcate în frumoase costume naționale locale, au încântat asistența cu un frumos buchet de melodii

populare bucovinene. Frumoase foc, talentate pe măsură! Andreea a interpretat un cântec dedicat bunicului ei (primarul), care a făcut să apară măcar o lacrimă în colțul ochilor celor prezenți.

Pentru început, autorul a arătat că-n aceste poezii a scris despre frumusețea portului popular local, tradițiile multiseculare ale localității, istoricul acesteia,

frumusețea caselor și preocupările seculare ale locuitorilor de a cultiva varza și castraveții. Cele spuse le-a exemplificat prin recitarea unor versuri.

Domnul Mircea Laurus, primarul, mândru nevoie mare de-această carte închinată oamenilor locului, a arătat cum i-a ajutat pe cei doi autori să strângă fotografii vechi de la oamenii, cum s-a ajuns la scrierea acestei cărți, ce subiecte le-a sugerat autorilor, evoca-

rea celor care-au făcut cinste localității și cum au fost cinstiți intelectualii, mulți ridicându-se din această localitate.

Fiind și ziua în care profesorul Ciobîcă a împlinit 75 de ani, i-a dăruit un frumos tort, iar asistența i-a cântat „La mulți ani!“.

Subsemnatul a arătat că a venit întotdeauna cu plăcere la activitățile culturale de aici, pentru că sunt organizate temeinic și sunt interesante. Remarc faptul că toate cărțile scrise de autor au o iconografie bogată, multe din fotografiile reproduse fiind foarte vechi. Sunt nedumerit de ce asemenea activități nu se fac și în alte localități din zonă. De asemenea, de ce nu vin la activități culturale mai mulți tineri. Mulțumesc primarului că se implică în activitățile culturale, iar autorului îi urez mulți ani și cât mai multe cărți.

Despre versurile prof. Ciobîcă, dl prof. Gheorghe Dolinski din Arbore a vorbit de foarte multe ori. L-a apreciat. Dar din acest volum a remarcat „Imnul Milișăuților“, un adevărat poem închinat localității, și „Dascălul generațiilor“. Dacă despre tematica primului poem a vorbit mai mult autorul, în cuvântul său, dl prof. Gheorghe Dolinski s-a referit la al doilea poem, pe care l-a închinat educatorilor. El este completat și de fotografiile multor intelectuali printr-un adevărat album.

Dl prof. Dimitrie Șveduneac, a arătat faptul că îl cunoaște pe autorul cărții, prof. Octavian Ciobîcă, încă din tinerețe și de care îl leagă o strânsă prietenie, urându-i „La mulți ani!“.

E drept, nu au fost multe luări de cuvânt în cadrul lansării, dar absolut toți „și-au dezlegat limba“ în partea a doua a manifestării. Să te ții laude, dar și critică prietenească. La această parte și-au adus contribuția primarul și distinsa lui soție care s-au dovedit a fi adevărați gospodari pentru care i-au mulțumit toți.

Kolea KURELIUK

Să parcurgi un drum de 700 de km pe unde nu ai mai fost niciodată și încă pe o zi toridă de vară, ce include, desigur, și peripeții, nu este ușor. Dar pentru bucovinenii din localitățile Palatinu, Ciurnâna și Arbore a fost o provocare care merită efortul.

Era un drum al prieteniei, veseliei și buneii dispoziții ce la capătul lui i-a unit pe mulți oameni, veniți din toate colțurile țării și de la, aproximativ, aceleași distanțe pentru a-și împărtăși visurile, idealurile, istoria, cultura, etalându-și totodată și frumoasele costume populare din zonele de unde veneau.

La data de 31 iulie, anul curent, filiala UUR din Caraș-Severin, în frunte cu președintele acesteia, talentatul compozitor și dirijor al corului din zonă „Zelena lișcina“, dl Ivan Liber, alături de Mychailo Bobyk și alți ucraineni de nădejde din acest ținut, sprijiniți și de Primăria municipiului Caransebeș și Casa de Cultură „George Suru“ din localitate, al cărei director și consilier municipal este dl dr. Ioan Cojocaru, au organizat împreună o frumoasă manifestare cultural-artistică a etnicilor ucraineni din Banat, avându-i ca invitați de onoare și pe alți ucraineni

fertil și o climă mai blândă, unde să-și poată câștiga mai ușor o bucată de pâine necesară vieții. Acest fapt atestă și toponimele date de ei ce au semnificații simbolice.

Din punct de vedere lingvistic aceste trei cuvinte pot spune multe. De exemplu: cuvântul „zorile“ ne duce cu gândul la răsărit, de unde vine lumina și căldura, atât de necesară vieții. „Copăcele“ reprezintă viața în sine, precum și speranța în mai bine, fiind mici și verzi. „Cornuțel“ e un cuvânt omonim și diminutiv totodată,

Din Bucovina până în Banat

ca și cel precedent ce poate simboliza mai multe lucruri, printre care, cel mai probabil, ar fi pâinea cea de toate zilele. Ce-i drept, la început a fost cam micuță, dar cu timpul a dospit bine și s-a făcut o comunitate mare care a prosperat de-a lungul timpului. Desigur, despre aceste trei toponime din inima Băniei s-ar putea scrie un eseu amplu, însă acum ne vom rezuma doar la faptul că acești oameni s-au integrat repede. Au muncit și au prosperat mult păstrându-și cu sfințenie

Domnul Ivan Liber, originar din comuna Ruscova, Maramureș, este o personalitate proeminentă și distinsă nu numai în rândul comunității din Banat care l-a adoptat cu mulți ani în urmă și în mijlocul căreia trăiește, dar și la nivel național și chiar internațional.

De-a lungul carierei sale, a compus mult, punând pe note numeroase versuri ale poezilor ucraineni contemporani, dar și din lirica clasică. Fiind un împătimit al folclorului literar, mereu a valorificat cântecul popular ucrainean, care i-a

devenit punctul de pornire pentru compozițiile sale. Adaptându-l, l-a prelucrat, l-a sincronizat și apoi l-a cântat cu formațiile corale de copii și adulți, făcându-

se cunoscut în toate colțurile țării și peste granițele ei. Fiind o fire veselă, jovială și optimistă, compune și cizează vocile și acum, la venerabila sa vârstă de octogenar, implicându-se totodată și în viața socială a comunității din care face parte, fructuos și activ. Ca președinte al filialei Caraș-Severin, participă neobosit la toate conferințele, adunările, festivalurile și manifestările culturale ale ucrainenilor din toate cele patru zări, în primul rând cu ansamblul coral „Зелена ліщина“ al cărui fondator și dirijor este, apoi cu referatele, eseurile și lucrările științifice în domeniu. Și, fiind un reprezentant adevărat al neamului, indiferent unde merge, militează mereu pentru drepturile tuturor ucrainenilor, pentru păstrarea limbii materne, pentru renașterea valorilor culturale, etnice, lingvistice ale acestora, integrându-le organic în valorile naționale ale țării în care trăiește. Pe lângă toate acestea cochetează și cu literatura. Având simțul estetic al limbii, în compozițiile muzicale îmbină armonios epitetele și rimele, în conformitate cu ritmul și linia melodică a cântecului, însă, fără a le schimba sensul, sensibilitatea și valoarea expresivă inițială, asemenea unui adevărat artist. Printre primele creații ale omenirii au fost basmele, legendele și mai ales cântecele care l-au însoțit pe om pretutindeni și în toate împrejurările, făcându-i viața mai frumoasă și mai ușoară,

din celelalte zone ale țării noastre: Maramureș, Bucovina, Dobrogea, Botoșani, chiar și din Bucovina de Nord (Ucraina).

Era un festival de mare amploare ce a început cu o conferință, având ca temă „Originea ucrainenilor din Banat“, deschisă de către președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, care a salutat publicul prezent și a apreciat această activitate etnică și socio-culturală contribuind astfel la renașterea valorilor spirituale ale neamului.

Apoi dl profesor Ivan Liber a prezentat conținutul studiului cu privire la originea ucrainenilor din comunitățile compacte ale celor trei sate din apropierea orașului Caransebeș: Zorile, Copăcele și Cornuțel, după care au urmat aprecieri pe marginea materialului expus. La discuții au luat cuvântul câteva persoane din domeniul scrisului, apoi lideri ai UUR din București, Maramureș, Tulcea și Caransebeș, printre care se numără: scriitorul Mihai H. Traista, Miroslov Petrețchi, Dumitru Cernencu, Mychailo Bobyk și alții care au apreciat activitatea cultural-artistică, compozițională, științifică și pedagogică a domnului Ivan Liber, dorindu-i multă sănătate, putere de muncă și succes în tot ceea ce face.

„Aceste trei localități din acest ținut corespund cu numărul celor trei viteji uriași din eposul slav“, a afirmat dl profesor Mychailo Bobyk, fiu al locului. Și, având un număr magic, de basm, au luat naștere la începutul secolului XX, iar primii lor locuitori erau, probabil, tot trei, ce au venit din zona subcarpatică a Maramureșului istoric și s-au așezat aici, unde, după cum se vede, au prins repede rădăcini.

Acești oameni, părăsind munții cu izvoarele reci și involburate, au coborât într-o zonă cu pământ mai

tei «Вільне слово», Ivan Covaci, poetul Iuri Pavliș, poetul Nicolae Corneștean, profesorul de

limba ucraineană Mychailo Bobyk, Maria Blaj - secretar al UUR din Caransebeș, Anna Bereghi-corespondent, Simona Liber, crainic la Radio Timișoara pentru minoritatea ucraineană, Savana Albiciuc, pedagog și coordonator al activităților culturale pentru copiii ucraineni din Lugoj, preoții ucraineni Ilie Albiciuc și Dumitru

Popovici, reprezentanții corurilor bănățene din localitățile unde există grupuri compacte de ucraineni, precum: Copăcele, Cornuțel, Caransebeș, Lugoj, Timișoara etc. Acestea sunt doar câteva nume cunoscute de mine însă, de bună seamă, numărul lor trebuie să fie foarte mare.

așa cum s-a exprimat însuși muzicologul în prefața volumului său «Ой у полі три криниченьки», care a apărut la jubileul celor 100 de ani de la așezarea primilor ucraineni în acest ținut, citez: „Cântecul ucrainean nu numai că farmecă prin melodicitate și ritm, dar impresionează și

prin varietatea sa tematică. Prin el sunt exprimate: viața, trăirile și sentimentele umane, relațiile sociale și familiale, precum și mediul care le generează“. Dl Ivan Liber a publicat multe volume de cântece. Unele sunt culese din toate zonele țării unde există comunități ucrainene, pe care le-a prelucrat și le-a valorificat, altele sunt compoziții proprii după versurile numeroșilor poeți ucraineni din arealul românesc.

(Continuare în numărul următor)

Anna T. RUȘTI

Personalități marcante din perioada Republicii Populare Ucrainene (1917-1923)

Originar din vechi rădăcini căzăcești, Symon Petliura s-a născut la 10 (23) mai 1879 într-o familie provenită de la țară, stabilită la marginea orașului Poltava, unde tatăl său se ocupa cu cărașia.

După studiile elementare urmate la Poltava, Symon a frecventat seminarul teologic din același oraș. Această formă de învățământ era mai accesibilă pentru păturile cu mijloace mai reduse ale populației. Dar, în rândul seminariștilor, proveniți în majoritate de la țară, apropierea de mediul sătesc a generat, spre deosebire de elevii de la licee, o mai accentuată sporire a sentimentului național.

De aici, însă, Symon a fost exmatriculat pentru vederile sale naționaliste, cu interdicția de a se mai putea înscrie la vreo școală de pe teritoriul Imperiului Rus. Așadar, s-a văzut nevoit să plece undeva peste hotare. Dar, spre deosebire de majoritatea celor în situația lui, nu s-a îndreptat spre vreuna dintre capitalele europene, ci a fost atras de mediul din orașul Lviv, aflat pe atunci pe teritoriul fostului Imperiu Austro-Ungar unde exista un adevărat focar al naționalismului ucrainean, căci la universitate predau profesori ucraineni care își țineau prelegerile în limba ucraineană.

Aici, la Lviv, Symon Petliura s-a manifestat pentru prima oară pe plan politic, înscriindu-se, în anul 1900, în Partidul Revoluționar Ucrainean (PRU) - organizație înființată în Ucraina mare, dar care își avea sediul central la Lviv (ulterior, în 1905, acest partid s-a reorganizat sub denumirea de Partidul Social-Democrat Muncitoresc Ucrainean (PSDMU)).

Pentru a evita riscul de a fi arestat, Symon Petliura, în toamna anului 1902, a plecat în ținutul Kuban, unde a lucrat ca învățător, totodată fiind atras și de domeniul statistic și arhivistic. Acestea prezentau interes pentru el întrucât, în stepele nemărginite ale acestui ținut, tradițiile ucrainene, demult dispărute în Ucraina, se păstraseră încă vii, așa încât acolo a avut posibilitatea de a aprofunda istoria căzăcimii și a traiului din zonă. În același timp, era și membru al Asociației libere a Mării Negre aparținând de PRU.

În decembrie 1904, la Conferința PRU din Lviv a protestat împotriva unirii cu Partidul Social-Democrat Muncitoresc Rus (PSDMR).

Timp de câteva luni a urmat cursurile universitare de specializare în limba ucraineană predate de marele istoric prof.univ. Mychailo Hrushevskyi.

La începutul anului 1906, a redactat, la Petersburg, organul de partid „Vilna Ukraina” (Ucraina liberă).

Întrucât în acea perioadă a avut loc prima Revoluție burghezo-democrată rusă, pentru ucraineni era momentul oportun de a intensifica lupta națională. Symon Petliura își alege atunci arma cea mai eficientă - scrisul. Din iulie 1906, lucrează ca secretar al faimosului ziar „Rada”. Apoi, din vara anului 1907 și până în anul 1908, lucrează ca redactor la organul social-democrat legal „Slovo” (Cuvântul). La acea vreme, PRU încetase să mai existe; membrii acestuia adăseră la diferite partide ucrainene, iar nucleul PRU își luase denumirea de Partid Social-Democrat Ucrainean (PSDU) - grupare la care a aderat și Symon Petliura.

Anihilarea comunității politice ucrainene l-a obligat pe Petliura să părăsească teritoriul Ucrainei, mutându-se, în 1907, la Petersburg, unde activează în diferite cercuri ucrainene. Clima nesănătoasă din acest oraș îl face însă să-l părăsească, îndreptându-se spre Moscova. În acea perioadă s-a căsătorit cu Olga Bilski și s-a născut unica sa fiică, Lesea.

La Moscova, ajunge să joace un rol important în elita cercurilor naționale ca reprezentant al coloniei ucrainene, mai ales când a devenit redactorul revistei „Ukrainskaia jizn” (Viața ucraineană) editată în limba rusă, înființată de

ucraineni pentru informarea societății ruse.

În acea perioadă s-a cristalizat concepția lui Symon Petliura privind naționalismul ucrainean, uman și universal, considerând poziția Ucrainei ca unitate politică nu numai în limitele Europei de Est, ci și în planul relațiilor reciproce general europene. Ca urmare, a elaborat, la începutul Primului Război Mondial, așa-numitul „Manifest ucrainean” în care se

Symon Petliura

preciza locul Ucrainei în componența popoarelor occidentale, fiind de partea statelor care reprezintă tradițiile seculare ale democratismului politic european.

În anii Primului Război Mondial S. Petliura a activat în Uniunea Zemstvelor și a Orașelor și a fost șeful Comitetului militar ucrainean al Frontului Apusean la Minsk.

Poziția sa față de război a expus-o Symon Petliura în articolul-apel intitulat „Războiul și ucrainenii” în care demonstrează că ucrainenii își îndeplinesc cu loialitate obligațiile față de statul rus, totodată, exprimându-și speranța că, în viitor, atitudinea autorităților ruse față de problema ucraineană se va schimba.

După Revoluția Socialistă Rusă din 1917, a sosit și momentul Marii Revoluții Ucrainene care urmărea restaurarea tradiției istorice a poporului ucrainean - în special tradiția căzăcească democratică a secolului al XVII-lea. Symon Petliura s-a avântat cu mare entuziasm în văltoarea luptei pentru renașterea și afirmarea Ucrainei, expunându-și ferm convingerile la toate mitingurile, congresele și comitetele, la zemstve și la tribuna parlamentară a Radei Centrale.

Dar, treptat, Petliura și-a concentrat atenția asupra restaurării celui mai necesar, dar dificil sector al tradiției poporului - cel al apărării Patriei - Armata Națională. Astfel, lui Petliura i-a revenit onoarea reorganizării Armatei Republicane Ucrainene. În acest domeniu s-au manifestat pe deplin strălucirile sale însușiri înnăscute de lider revoluționar: puterea de sacrificiu pentru o idee, voința de neclintit, priceperea de a comanda, precum și acea intuiție subtilă de a se orienta pe loc în cele mai dificile împrejurări.

Congresul militar i-a conferit rangul de secretar general pentru probleme militare; răscoala din 1918 l-a ridicat în fruntea Armatei Naționale Ucrainene, iar lupta lui împotriva invaziei ruse l-a propulsat, în cele din urmă, în cea mai înaltă funcție în fruntea statului ucrainean - aceea de hatman suprem. Iată etapele parcurse:

Ca unul dintre cei mai importanți lideri ai Revoluției Naționale Ucrainene, încă în martie 1917, a fost ales membru al Radei Centrale Ucrainene, în luna mai - șef al Comitetului militar general ucrainean, iar în luna iunie - secretar general pentru probleme militare.

În decembrie 1917, Petliura, nefiind de acord cu orientarea socialistă a primului ministru Volodymyr Vynnychenko, și-a dat demisia.

În ianuarie - februarie 1918, a înființat Regimentul de haidamaci și a participat la înăbușirea revoltei bolșevice din Kiev.

În timpul guvernării hatmanului Pavlo Skoropadskyi a condus Zemstva guberniei Kiev și Uniunea Agrară Națională. A participat la amenajarea mormântului lui Taras Șevcenko de pe „Cernecea Hora” (Dealul Călugărilor), la Kaniv.

În iulie 1918, a fost arestat pentru manifestul antihatmanist al Uniunii Agrare Naționale. În perioada răscoalei împotriva regimului hatmanist al lui Skoropadskyi, în noiembrie 1918, a fost eliberat în urma demersurilor lui Konstantyn Mațievyci adresate Guvernului Skoropadskyi și a fost ales membru al Directoratului Republicii Populare Ucrainene (RPU). Din noiembrie 1918, a devenit conducătorul suprem al Armatei Naționale Ucrainene.

În februarie 1919, a părăsit Partidul Social-Democrat Muncitoresc Ucrainean (PSDMU) și a devenit conducătorul Directoratului RPU.

În fruntea armatelor ucrainene unite, la 30 august 1919, a cucerit Kievul.

La 5 decembrie 1919, s-a dus la Varșovia în scopul de a pune bazele unei alianțe politice militare cu Polonia împotriva Rusiei bolșevice. Din inițiativa lui, guvernele ucrainean și polonez au semnat, în aprilie 1920, Tratatul de la Varșovia.

Din noiembrie 1920, S. Petliura a condus activitatea Guvernului RPU în exil, în Polonia.

La 31 decembrie 1923, la presiunea exercitată de guvernul bolșevic asupra guvernului polonez, Petliura a fost obligat să părăsească Polonia, stabilindu-se temporar, pe rând, în Austria, Ungaria, Elveția. Odată cu el a plecat în exil și Guvernul RPU, precum și o parte importantă a Armatei Naționale.

Din octombrie 1924, Simon Petliura s-a stabilit la Paris, unde a organizat editarea săptămânalului „Tryzub” (Tridentul) și a continuat să îndeplinească atribuțiile de conducător al Directoratului RPU și de hatman suprem al RPU.

La Paris, a avut loc tragicul său sfârșit, fiind ucis mișelește de agentul bolșevic Schwartzbart la 25 mai 1926. A fost înmormântat în cimitirul Montparnasse din Paris. Dar amintirea puternicei sale personalități a dăinuit în continuare și după trecerea sa în neființă, ca un magistral exemplu de slujire cu abnegație a Patriei.

Mihai POCORSCHI

„A pășit” în anul 95 de viață!

Eufrosina Hutopilă este mamă a 5 copii: Costică, Vasile, Parasca, Veronica, Irina (fiicele trăiesc de ani buni în Italia). Nonagenara provine din familia Dobransky de origine poloneză. S-a refugiat din calea rușilor părăsindu-și locul natal Crasna (Storojineț) pentru a se refugia la Izvoarele Sucevei. Acum 60 de ani rămâne văduvă urmând să-și crească copiii singură. De menționat că părinții ei se sting din viață: tatăl la 37 de ani, iar mama, cu același final, după câteva luni. Astfel, Eufrosina Hutopilă va rămâne orfană urmând să aibă grijă de frații ei: Alexa, Petre, Ecaterina, Eufrosina și Eudochia. După refugiu, familia Hutopilă a locuit, din anul 1957, și în vechea clădire a școlii din satul Izvoarele Sucevei, apoi cu ani mai târziu un anume inspector Bulai de la județ i-a oferit postul de femeie de serviciu la Primărie unde lucrează 30 de ani de unde se și pensionează, în prezent fiind casnică, iar cunoscutul ei fiu, pictorul profesionist, Vasile Hutopilă având grijă de ea. Prezentarea succintă a bătrânei care a pășit în anul 95 de viață mi-a fost făcută chiar de fiul ei pictor căruia (deși e cunoscut și apreciat mai mult în Europa prin expozițiile sale și premiile obținute, decât în propria țară!), la noi i se mai spune „Pictor de Izvoare” deoarece lucrările sale oglindesc stilizat sau imagistic, folosindu-și culorile în ulei pe pânză, satul de habitat cu căsuțele sale sau diverse peisaje de natură, chipuri de huțuli sau de femei, fete, băieți etc. din aceeași etnie a ucrainenilor-loco.

Tot el mi-a mai mărturisit că mama îi apare la TV în emisiunea „La porțile cerului” a lui Grigore Leșe, iar Amelia Pavel (istoric) publică un medalion tot despre cea care i-a dat viața.

Ei și acum trebuie să aflu că, deși Eufrosina Hutopilă a suferit mult până la vârsta la care cine nu ar dori (visa) să ajungă, nu a apelat vreodată la un medic (!). Este consumatoare de fructe și legume, o mare pasionată de salate de verzituri și, nu în ultimul rând, ca toate persoanele (ce au ajuns la această venerabilă vârstă despre care, de-a lungul timpului, mi s-au publicat diverse scrieri în „Crai nou” cu mare credință în Dumnezeu. Uneori, la zile de mare sărbătoare creștină mai servește un pahar cu vin!

Decebal Alexandru SEUL

După 60 de ani

Uneori poți să fii fericit doar navigând cu gândul și cu inima înapoi până într-o clipă pe care ai fi vrut s-o oprești pentru totdeauna: „clipă rămâi, ești atât de frumoasă!“ este o poruncă de care timpul nu ascultă, dar care se împlinesc în suflet. Momentele fericite pe care le-am trăit, întâmplările luminoase ale vieții noastre se preschimbă în repere la care ne întoarcem ori de câte ori avem nevoie de un impuls, de un motiv în plus pentru efortul de a merge înainte. Să împingi înapoi troiene de timp până la un răgaz binecuvântat este un exercițiu al supraviețuirii. Fără frumusețea clipele trecute ne-ar fi cumplit de greu să trecem peste amărăciunea care ne copleșește, câteodată, prezentul. Întoarcerea în timp, întoarcerea la noi, cei care am fost cândva, este dovada că viața este un perpetuu miracol, că frumusețea ei este atât de copleșitoare, încât merită să-i aștepte izbucnirea. 60 de ani de la absolvire este prilejul care ne e dat să trăim încă o dată clipe de frumusețea celor care ți-au fost hărăzite în trecut. Memoria îngenunchiază uimită în fața frânturilor de viață pe care le-am trăit cu acea bucurie profundă ce-ți este dată doar în clipele alese: examenul de admitere în liceu, emoțiile primelor clipe în contact cu noii profesori.

Profesori ce s-au dovedit a ne fi părinți (mai ales pentru orfanii de ambii părinți) ce ne-au înțeles, ocrotit, ajutat, îndrumat. Profesori al căror model de profesare, comportare ne-a urmărit toată viața. Severitatea și buna pregătire a dnei Frimet Sidonia ne-a ajutat să nu greșim măcar cu o virgulă în temele date pentru acasă. Acuratețea și eleganța profesorului Petrașciuc Alexandru ne-a fost model de urmat în cariera didactică. Bunătatea, comportamentul părintesc și cald al profesorului-diriginte Mihaiciuc Nicolae ne-a fost și el model în relațiile învățator-elev. Examenele semestriale, examenul de diplomă, ultimul clopoțel, primul sărut care a oprit în loc toate ceasornicele, lăsându-ne buimaci și răvășiți de atâta fericire, iată emoții vechi, tulburătoare care renasc în noi pentru că azi le-am chemat aici, la locul unde am petrecut ca o familie, cei mai frumoși ani. Nimic

din ceea ce a fost frumos nu s-a pierdut în noi. Până și pedeapsa pentru micile greșeli - curățatul cartofilor cât unghia în văzul tuturor, ne este o amintire amuzantă și deseori o chemăm în gând zâmbind. Locul unde suma frânturilor de imagini și de emoții ne-a rămas în memorie. Slujba de pomenire a celor ce ne-au îndrumat, a colegilor care „au plecat“ și ei fără întoarcere s-a desfășurat în cancelaria profesorilor - locul unde au petrecut o mare parte din viață. Am invocat spiritul lor aici - la locul lor de muncă pentru a le da „raportul“: nu am încălcat setul de reguli „sfinte“ și legi ale vieții, că am câștigat bani prin muncă onestă, prin creativitate și tenacitate, slujind învățământul la nivel înalt, mai ales în timpul când era o mare lipsă de profesori. Eram învățători, dar desfășuram munca de profesori și asta cu mare succes; omenia ne-a fost legea pământului, iar fiecare suflet omenesc ne-a fost mai presus decât oricare dintre comorile lumii. Celor ce ne-au dăruit din suflutele lor căldura, bunătatea și cea mai aleasă educație și instrucție le-am adus cu venerație și respect un pios omagiu. Cu cele mai alese gânduri i-am amintit la slujba de comemorare pe Bogdan Iaricevschi, Onufrie și Olga Hudicovschi, Sofia Iaricevschi, Ioan Cârștiuc, Nicolae Mihaiciuc, Nicolae Orlețchi, Alexandru Petrașciuc, Ioan Costășevschi, Melania Lemni, Sidonia Frimet, Valerian Ianoș, Orest Frățean, Vasile Belța, Gheorghe Cliveț. Colegi decedați: Ioan Babalean, Violeta Crețu, Teodora Ovadiuc, Viorica și Domnica Mihailiuc, Iustina Harasemiuc, Vasile Marici, Adrian Semenciuc, Silvia Seniuc, Emilia Procopet, Viorica Maleș, Gheorghe Iusip, Domnica Rișciuc. Corul bisericii a cântat pe două voci cântece religioase în limba ucraineană. După slujba de comemorare preotul Mierlă Vasile a mulțumit organizatorilor pentru pregătirea acestui eveniment. Catalogul a fost citit de prof. de muzică Zirca Ianoș. După împărțirea pomenii s-a băut șampanie, cafea, s-au schimbat impresii.

După ce am vizitat clasele unde am petrecut cei 4 ani, alte „cotloane“ pe unde ne-am purtat pașii cândva, admirând noua înfățișare a clădirii, ne-am îndreptat la locul unde ne-a așteptat masa festivă. Organizatoarea acestui eveniment a fost colega noastră Grosaru Ana (Calenici) care s-a implicat trup și suflet ca totul să fie perfect - lucru pentru care îi adresăm mulțumiri. Prezenți au fost:

Abramiuc Iaroslava, Bucinchi Elena, Calenici Ana, Chideșă Viorica, Duduman Ana, Dolenciuc Artemizia, Gheorghe Mihai, Hapenciuc Nicolae, Hariuc Dumitru, Humeniuc Claudina, Romaniuc Domnica, Ivaniciuc Olimpia, Mititel Ștefania, Molnar Silvia, Odoveciuc Paulina, Havriliuc Eleonora, Haureș Elena, Berbeniciuc Ilie, Tătaru Petru. În afara orchestrei care ne-a încântat atât cu melodiile de dans, cât și cu cântece ucrainene, doamna profesoară de muzică Zirca Ianoș, prof. de geografie Bologa Mirela ne-au făcut o mare surpriză prezentând mai multe cântece ucrainene interpretate de un grup de tineri împreună cu profesoarele amintite. Am rețut tinerețea, am cântat cântece ce ne-au însoțit, încolonați fiind, de la internat la școală și retur. Cu mare emoție ne-am luat rămas bun unii de la alții, gândindu-ne la o nouă întâlnire.

Vom plânge anii

*Vom plânge anii c-au trecut
Că n-am făcut ce am fi vrut
E prea târziu, nu poți schimba
Că timpul nu ne iartă, „Da“!*

*Vom suferi sau cine știe
Din amintiri noi vom trăi
De tot ce-a fost frumos odată
Cu mult drag ne vom aminti.*

*Dar asta-i vârsta, nu contează
Câți ani frumoși am adunat
Doar sufletul rămâne tânăr
Și numai tu, că te-ai schimbat.*

*Încurajată să visez
La câte-n lună și în stele
Ce n-am putut să fac atunci
Le iau din visurile mele.*

*Speranța de-a trăi frumos
Se naște numai din iubire
De aceea cât trăiești aici
Fă-ți viața Rai și Fericire.*

Artemizia GHEORGHI

INGINERUL AGRONOM DE ETNIE UCRAINEANĂ, MIHAI GAVA

Este un exemplu bun de urmat, având un comportament ireproșabil. În întreaga sa activitate de 35 de ani, s-a dovedit a fi un bun specialist, harnic și responsabil în tot ceea ce face, om care-și respectă cuvântul dat.

Originea lui se trage din zona Maramureșului, bunicii săi venind pe meleagurile sătmărene înainte de cel de-al Doilea Război Mondial din Crasna Vișeuului și din Bistra. La venirea bunicii în Satu Mare, tata avea 5 ani, iar mama, aproximativ, un an.

Studiile generale și medii Mihai Gava le-a făcut în Satu Mare, iar cele superioare, la Institutul Agronomic din Cluj-Napoca. A obținut licența în specialitatea de inginer agronom în anul 1982. În această calitate a fost repartizat să lucreze la Intreprinderea Agricolă de Stat din Vetiș, apoi, în urma reorganizării, și-a continuat activitatea unde a îndeplinit funcția de director tehnic până în anul 2000. Din anul 2000 până în prezent lucrează la Centrul pentru Testarea Soiurilor din comuna Odoreu, județul Satu Mare care aparține direct de București.

Centrul pentru Testarea Soiurilor are ca obiect de activitate testarea soiurilor de câmp și a plantelor furajere în vederea omologării lor, având în lucru 400-450 de soiuri și hibrizi anual, întreaga activitate desfășurându-se pe

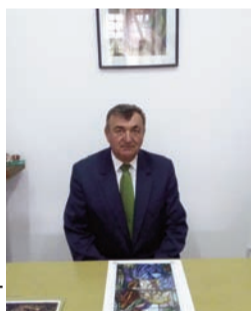
o suprafață de 50 de ha.

Este căsătorit, soția e medic și împreună au un fiu care a absolvit, la Cluj, tot Facultatea de Medicină. Această familie este foarte respectată datorită activității pe care o desfășoară în cadrul societății sătmărene.

Mihai Gava este unul dintre fondatorii Uniunii Ucrainenilor din România, Organizația județeană Satu Mare. În această calitate a luat și ia parte activă la toate acțiunile culturale organizate de aceasta. Este un om serios, responsabil, care a dat dovadă în întreaga sa activitate de verticalitate și de abnegație în munca depusă pentru păstrarea ucrainismului în județ.

Merită de apreciat un lucru deosebit, după părerea mea, și anume că nu a acceptat niciodată funcții de conducere, cu toate că au fost oportunități în acest sens, poziția acestuia a fost întotdeauna că dorește să trăiască și să-și câștige existența pe baza meseriei pe care și-a ales-o. Personal, apreciez mult persoanele care au această atitudine.

Mihai MACIOCA,
președinte de onoare al UUR,
Organizația județeană Satu Mare

Omul-orchestra

Satul Negostina, județul Suceava este o localitate cu populație ucraineană în proporție de 80%. Oameni harnici, oameni primitivi, gospodari cu suflet mare, deschiși la dialog și colaborare. Dintotdeauna au prețuit și respectat limba maternă, cea ucraineană, dar vorbesc foarte bine și limba română. Tradițiile și obiceiurile au fost respectate mereu, evenimentele din viața omului se desfășoară după datina străbună.

Din Negostina s-au ridicat foarte multe personalități de seamă, împrăștiindu-se prin toată țara sau chiar în străinătate. Au devenit oameni de seamă în profesiile alese: doctori, ingineri, profesori universitari, cadre didactice cu renume, maiștri, meseriași de primă clasă, oameni care din meseriile lor au făcut „brățară de aur“. Oameni cu diferite talente, aptitudini au ridicat cândva Negostina la înălțime.

Fiecare om se naște cu câte un talent numai că trebuie să-l descopere. Așa s-a născut, în anul 1936, 23 iulie, domnul Mihai Șorgot (vuiko Hanio). Anul acesta, chiar de ziua lui, l-am întâlnit și cineva mi-a șoptit că a împlinit venerabila vârstă de 80 de ani. „La mulți și sănătoși ani!“ i-am urat strângându-i mâna omului care a îndrăgît muzica și cântecul ucrainean încă din copilărie. Este unul dintre cei mai harnici gospodari ai satului Negostina. Munca și cântecul ucrainean interpretat la vioară l-au însoțit mereu. A cântat cândva la toate balurile și reuniunile organizate la Negostina și nu numai. Avea formația lui de instrumentiști care cântau la nunți și botezuri. Și-a achiziționat și o tobă și cu mâinile cânta la vioară, iar cu piciorul bătea ritmul la tobă, iar oamenii l-au numit „omul-orchestra“. A participat la foarte multe activități artistice și culturale, la concursuri, obținând mereu premii, rezultate frumoase și multe aplauze. Alături de soția sa au crescut două fete de la care au nepoți și chiar strănepoți. A cântat chiar și la nunta mea, cu 40 ani în urmă. Vuiko Hanio este încă în putere, se mai plimbă și acum cu faetonul lui tras de doi cai frumoși.

Este omul care a iubit și respectat limba maternă, vorbește numai ucraineste, dar cunoaște bine și limba română.

„La mulți ani cu bucurii!“ Și să vă răsplătească bunul Dumnezeu cu multă sănătate, să ajungeți cel puțin la 100 de ani.

Felicia GRIGORAȘ

A sosit și ziua mult așteptată, 18.06.2016, ziua în care promoția 1966 și-a dat întâlnire după 50 de ani de la absolvirea acestei instituții.

Întâlnirea a fost posibilă datorită unui grup de inițiativă format din absolvenții Hauca Teodor, Perpeliuc Vasile, Turleanu Rodica, Ungureanu Mihai, grup ce a început activitatea cu mai bine de jumătate de an în urmă, pentru a depista domiciliul colegilor și a-i anunța să participe la această întâlnire.

Ziua întâlnirii a fost așteptată cu nerăbdare și emoții, fiecare dintre noi gândindu-se la momentul revederii din fața clădirii fostului liceu (azi școală gimnazială).

Chiar dacă întâlnirea a fost stabilită la ora 10, colegii au început să apară începând cu ora 9, unul câte unul, așa că la ora 10 majoritatea erau prezenți.

Acesta a fost momentul care ne-a prilejuit cele mai puternice trăiri, momentul revederii noastre după 50 de ani.

Pe chipul fiecăruia se puteau vedea emoțiile și bucuria revederii, cu atât mai mult că cei mai mulți dintre noi nu ne-am recunoscut de la început, decât după prezentare.

Cu toții am vibrat puternic după ce am început să comunicăm între noi cu multă bucurie și entuziasm nemaipomenit.

Colegele și soțiile colegilor au fost întâmpinate cu câte un trandafir, iar toți colegii cu un fotoplant.

Colega noastră, Seniuc Viorica, a produs o surpriză plăcută, dăruind fiecăruia dintre noi o broșură: „Mărturii și trăiri duhovnicești, pe urmele Domnului Isus Hristos fiul lui Dumnezeu în Ierusalim, 17-23 august 2009”.

După acest moment, am intrat în sala de clasă. Spre regretul nostru nu a fost prezent niciun profesor, majoritatea fiind trecuți în eternitate, iar cei trei încă în viață, nu au putut participa din motive de sănătate.

Mesajul de salut a fost rostit de Perpeliuc Vasile, care a spus: „În acest început de vară, inimile noastre și-au dat întâlnire la sărbătoarea de suflet prilejuită de trecerea a 50 de ani de la terminarea liceului. În aceste momente, dominate de glasul amintirilor, tulburate de emoțiile firești ale întâlnirii, permiteți-mi, dragi colegi, să-mi manifest bucuria revederii noastre.”

Dragi colegi, pentru câteva clipe, să încercăm să dăm timpul înapoi, a trecut parcă prea repede, pe furiș; anii neîndurători undeva în timp se pierd, însă șoaptele trecutului sunt prezente în memoria noastră. Este un prilej să depănăm amintirile, momentele deosebite, petrecute în anii tinereții, tinerețe nevinovată, dominată de multă puritate, deosebită de cea pe care o trăiesc tinerii de astăzi; amintiri care vor rămâne etern în memoria noastră. Întotdeauna, amintirile frumoase ne copleșesc sufletul și ne alină gândul. Consider că anii liceului se vor regăsi în asemenea trăiri, anii pe care-i consider poate cei mai frumoși din viața noastră.

La Siret, după 50 de ani din nou împreună

Chiar dacă vin foarte des la Siret, sau trec săptămânal, Siretul pentru mine rămâne un miraj; copil fiind, am venit la acest liceu care mi-a deschis viitorul pregătindu-mă pentru viață.

Sunt mândru că am terminat acest liceu, sunt mândru de profesorii de referință pe care i-am avut, și pentru care am o deplină recunoștință, sunt mândru că v-am avut colegi.

Prețuirea momentelor importante din viață este ceva firesc și consider că anii liceului se constituie într-o asemenea etapă; participarea noastră numeroasă la această întâlnire confirmă actul prețuirii, pentru care mă bucur. Din păcate, bucuria este umbrită de faptul că majoritatea profesorilor și un număr mare de colegi nu mai sunt printre noi, însă amintirea chipului și faptele lor sunt în memoria noastră. Să le fie țărâna ușoară și să păstrăm un moment de reculegere.

În final, aș dori ca această zi să fie în totalitate a noastră, a absolvenților de acum 50 de ani, să o trăim din plin, la maximă intensitate și, astfel, această întâlnire să se transforme într-o oră de clasă specială care să primească calificativul maxim.

Va mulțumesc“.

A urmat citirea catalogului de colegul Ungureanu Mihai, unul dintre organizatori. Și acest moment a prilejuit emoții și puternice trăiri sufletești.

Câteva din luările de cuvânt:

Bucevschi Georgeta: „Încerc să vă cuprind cu

privirea și să regăsesc în fiecare o trăsătură, care să-mi amintească de cum eram la terminarea liceului. Deși fizionomia ni s-a mai schimbat, trăiesc intens, ca la 18 ani, bucuria de a fi împreună, dar și nostalgia după ce a fost. Cred că profesorii noștri, de acolo de unde sunt, ne privesc cu mândrie, că munca lor, îndemnul lor, au fost urmate, iar noi am făcut tot ce trebuie pentru a atinge idealul. Emoția mă copleșește, mai ales că-mi înapoiți o frântură din timpul petrecut împreună, prietenii care ne-au legat. Aș numi o „clipă eternă“, pentru că o voi păstra în suflet cât voi respira. Despre generația noastră aș putea spune că a fost o generație responsabilă, conștientă de rolul pe care l-a avut

După ani, am recunoscut că a fost cea mai potrivită meserie pentru mine. M-au interesat mereu lucrurile ascunse vederii fizice (un gânditor a spus „lucrurile de valoare nu se pot vedea cu ochii fizici, ci doar cu inima“). Astfel, toate obiectivele ce mi le stabileam cu rațiunea, conform idealurilor sociale, îmi erau deturnate printr-o ghidare invizibilă. Acum, după ani de bilanț, pot defini că erau alegerile sufletului, că erau direcționate „de sus“.

Din cuvântul tuturor colegilor, s-a desprins totala lor dăruire și responsabilitate în exercitarea profesiei alese. O TEMPORA!

După acest moment, trăit cu atâta emoție și intensitate, ne-am deplasat la Biserica Creștin-Ortodoxă, unde preoții Mierlă Vasile și Mierlă Dorel, au oficiat slujba de pomenire.

În final, ne-am deplasat la restaurantul „Musața 2“, unde a avut loc masa festivă și depănarea amintirilor într-o atmosferă relaxantă, prietenească.

în evoluția proprie și cea socială. Această afirmație este susținută de multitudinea profesiilor pe care le-am îmbrățișat, mulți dintre noi fiind conducători de instituții sau unități economice. Mulțumesc colegilor organizatori, care ne-au cules de pe tot cuprinsul țării și ne-au oferit

bucuria de a ne întoarce în timp și de a depăna amintiri, de a retrăi ceea ce nu poate fi uitat. Vă mulțumesc că mi-ați dăruit o fărâma din sufletul vostru, că m-ați ascultat, că am vibrat emoțional.”

Ungureanu Mihai: „Plin de emoție, am urat «Bun venit» colegilor, fiind unul dintre organizatori, întâmpinându-i cu câte un fotoplant. Am încercat, după 50 de ani, fiecare dintre noi să ne recunoaștem.

Am dedicat viața învățământului, pregătind zeci de promoții în domeniul mecanicii. După absolvirea liceului am susținut admiterea la Facultatea de Mecanică, secția T.C.M., din Iași, pe care am absolvit-o în 1971. Fiind repartizat la Întreprinderea de Avioane din Bacău, am lucrat ca inginer-proiectant în domeniul utilajelor, sculelor și dispozitivelor pentru construcții aeronautice. După 8 ani (în 1978), am trecut în învățământul superior unde am trecut prin toate gradele didactice până la cel de profesor universitar la actuala Universitate „Vasile Alecsandri“ din Bacău. În 1996, am obținut titlul de doctor cu tema „Rezistența materialelor, elasticitate, plasticitate“ în cadrul Universității „Politehnica“ București. Ca urmare a activității de cercetare am realizat brevete de invenție și am publicat numeroase lucrări, inclusiv peste hotare, la Jena-Germania, Sevastopol-Ucraina, Chișinău-Repubblica Moldova. Fiind pensionar din 2013, în prezent mă ocup de descifrarea unor texte vechi din limba geto-dacă din conținutul tăblițelor de la Sinaia, cu lucrări prezentate la Alba Iulia, Bacău, Iași, Chișinău, București ș.a.“.

Rodica Artemisa Ivanciuc: „Dragii mei colegi, eu am avut o evoluție atipică. Nu mă pot lăuda cu copii, nepoți sau soți... După cum știți, nu am strălucit la școală, nu mi-au plăcut lucrurile impuse. Neavând talente marcante, mi-am ales meseria prin eliminarea profesiilor pentru care nu aveam chemare, așa că am ajuns să urmez științele economice - ASE București.

ALBĂSTRIMI TRANSPARENTE ÎN PLIN AUGUST

Competență și loială petrecerii concediilor de odihnă la mare sau la munte, după punga fiecăruia, luna august merită să fie etichetată la cel mai înalt nivel a fi: vestala focului, ascuns în albastrul transparent din isonul ciocârlilor.

După postul Sfintei Mării, miresele sunt la discreția nuntașilor. Le joacă fiecare cum poate. Unii le mai calcă și pe trenă... Alții pe bombeuri și barete... Dar alesele, afișând în continuare zâmbete de porțelan ale fericirii, suportă cu stoicism faulturile și icnesc cu mărunță discreție. Urmează o mică pauză, ca un weekend la sfârșit de o „primă repriză” și se strigă de la mese: „Trăiască nașul!...” Ovații în continuare.... Jocul se reia cu o sârbă, iar ceva mai târziu cu un joc bărbătesc. Acum e momentul cu adevărate dispute de „care pe care...” demonstrând în fața socrilor – și cei rotofei și cei altminteri – că fotbalul [par-don... nunta!] nu-i... „joc de domnișoare!”

Pe terasa unei cabane din Bușteni, niște slab inițiați într-ale astronomiei au așteptat în zadar Perseidele. Acum e dimineață, toți dorm... buștean! Trei scrumiere pline ochi de scrum stau mărturie. Sunt ultimele rămășițe care invită la documentare și meditație, pentru momentul turistic prielnic din vara viitoare.

Vivat toți viticultorii! Pe dealuri și coline numai soare... În loc de rubine, până una alta, regimente de araci: proptele de carieră, își fac cum se cuvine, până la recoltare, meseria.

La început de „augustos” viitorii ciocălăi din lanurile cu porumb se visează în chip fericit: rastele pentru boabe! În particular fie spus, fiecare germene s-a grăbit să „răsară” prematur: porumb-fiert, un fel de mămăligă... nemăcinată, la urma urmei, numai bună de servit pe plajele pofticioase ale sezonului estival de la mare.

Până la reînceperea campionatului, atunci când mi-am propus să le reamintesc antrenorilor din prima ligă îndemnul „Messieurs, faites votre jeu!” – le înștiințez din vreme, că au la dispoziție un subsol de clasament, nou-nouț, în care deocamdată nu stă nimeni!

Sistemul de irigație e în continuare la pământ... Dar... [exită întotdeauna un „dar“], cică niște nihilisti încă își permit luxul metaforic de a-l numi drept sistem național de ploaie... la comandă [Întrebare: la comanda cui, când producția-i așa cum se prezintă, iar sistemul ăsta - atât de eficient - o scaldă!].

Adormirea Maicii Domnului – 15 august – moment magic. Numai spiritul dragostei Fiului de Dumnezeu îi dăruiește Mamei Sale voluptatea de a înfăptui imposibilul, pe această cale teandrică de adormire, chemând-o să stea și să fie pe vecie în ceruri alături de Fiul Ei.

Parcă-aș crede că-n camera cornutelor, încă de pe acum, se simte parfum de nutreț însilozat. De griji gospodărești niciodată nu e risipă, e prea multă nevoie de ele.

Am observat că la Izvorul Muntelui când o mână spală pe alta, obrazul turistului amețit de atâta ozon are „pretenția” să nu rămână nespălat... Lăsând la o parte gluma recunosc, fără ocol, că de la izvor mi-am continuat de unul singur mersul prin pădure, unde m-a apucat un răs... sălbatic.

Mi-a spus mie un pădurar: Dacă nu ții bine de cărare pierzi drumul spre cabană. Dacă vrei poți să nu vezi cărarea, să nu auzi sfatul unui priceput cum este pădurarul, să nu vorbești când găfâi ca un gânsac în ascensiune, dar nu vei putea niciodată să nu simți adevărul în clipa când te vei rătăci.

Într-un vârf de ac de pin bobita de rouă: lacrima unei nopți de august! Moment de reflecție, cules în timpul unui urcuș pe o potecă ceva mai abruptă când m-am oprit să-mi reglez suflul, prinzând cum se cuvine, totodată, această idee.

Cărări de munte... O panglică de pământ etern între pașii unui tânăr poet - și un pâlț de tineri mestecenii. Atât de ușor uităm fericirea, încât ne vom plânge întruna că n-am cunoscut-o măcar... pe calea poeziei.

Împreună cu gazda pensiunii ascultăm liniștea „Cri-Cri... În urmă cu două zile am lăsat marea să se ascundă de noi, marea care mi s-a părut atât de zbuciumată, câteodată, încât până și această risipă de energie am atribuit-o unei posibile întâlniri a ei cu țărnel muntelui!

Consumat pe săturate, pepenele roșu îngrașă... De unde se și spune, seara, printre corturile din camping - la munte sau la mare - că te-a „umflat pepenele”... Și chiar drumul spre grupul sanitar pare că s-a mai lungit față de... anul trecut!

Pauză competițională... Pe terenurile de fotbal au apărut smocuri de gazon grupat. Poartă încă de pe acum „săbii” scoase gata de atac asupra unei imaginate năvăliri de pase „la firul ierbii...” Pe ansamblu, putem zice: suprafața de joc este un peisaj atât de japonez!..

Lanul de floarea-soarelui, cu ochii plantari deschiși ca niște oracole solare... Ce părere are Dumitru Dragomir cel supranumit „oracolul de la Bălcești” – măntreb și eu ca tot omul.

Mă uit la niște majorete exersând, la o margine de plajă, un număr specific... Par niște „țitoare” de pe lângă Curtea Sportului-Rege de dragul căruia, la pauza dintre cele două reprize mulți jucători revin de la vestiare în teren mai devreme cu un minut-două, ca să le admire mai de aproape.

Horoscopul verii continuă să împartă sezonul estival în zile bune sau mai puțin bune. În Ghidul turistic de anul trecut, descopăr un semn de carte: o floare de nu-mă-uita. Exact cadoul pe care i l-am făcut iubitei.

„Hapciuuu!” – unde am auzit [în plină vară] această onomatopee de sezon excesiv călduros? În paralel spus, chiar două, trei strănuturi zdravene se pot înfrunța din dorința de a deveni mai bune... Adică demne de urarea noroc și sănătate.

Iarăși caniculă... O împărăție de jar ce pretinde că visează de una singură la apropiatul sezon colectiv de toamnă fotbalistică. Atunci da, se va simți împăcată cu spectatorii din tribune. Va da vina doar pe trecut.

Hotelier sau finanțator – nu știu precis! Dar îl văd pe acest barosan nebronzat, declarând, arătându-se pe sine fiscalului că el este persoana ce știe cel mai bine... câte parale face litoralul românesc, în comparație cu cel bulgăresc!... Așa o fi!

Café non-stop!.. Suspiciune de referință a valorii zațului... Nu comentez, afară-i o zi ploioasă. Cuvintele interlocutorului meu mă atrag în amurg.

O fată venită singură la mare! E prima oară când acesteia i se pare că suprafața de nisip a plajei e toată înțesată cu „arici”. Marea, întinsă... Marea-i ca marea, acoperită de valuri și vălurile. Chipul fetei se-ascunde undeva îndărăt...

Orchestra greierilor continuă să încante grădina. Are și de ce: Regina-noptii este invitata lor de onoare! Atât de înălțătoare e viața clorofilei - lungă... de visul unei nopți de vară!

.....

Vânt dinspre mare sau munte? – nu știu.
Prietenosa noastră fire, privitoare,
mereu întrebătoare, mereu nesupusă,
în această seară tremură pe pupila
imaginea unei luni pline.

Ceva din bravada noastră iubitoare
se rotunjește astfel, lumii...
Și asta-i o imagine de-ajuns Infinitului!

Mihai MATEICIUC

Se va ivi și toamna

Se va ivi și toamna timpurie,
Cu farmecul ei va pătrunde-n sat,
Frumoasă, însorită, aurie,
Ca o mireasă pentru-n împărat.

Se va opri-n livezile bogate,
De-a colora frunzișul lor frumos,
De-a încanta pe oameni de la sate,
Cu coloritul ei melodios.

Minuni va face unde e verdeață,
Într-o clipită ea va transforma,
Într-o priveliște de vis, măreață,
Să-ntinerească cel ce-o va vedea.

Căci toamna are-o singură menire,
De-a fi precum e soarele ceresc,
Culorile să aibă strălucire,
Să fascineze ochiul omenesc...

O face pentru noi dintotdeauna,
Se străduiește de-a ne încanta,
Cu ea mă simt ca între stele luna,
Ea mă inspiră zilnic de-a crea...

Mihai VOLOȘCIUC

Parodie

Se va ivi și toamna

Mihai Voloșciuc

Se va ivi și toamna într-o zi,
Tiptil-tiptil ne va pătrunde-n sat,
Va fi-ntr-o noapte și în zori vom ști
Că iat'evenimentul s-a-ntâmplat

Va-ngălbeni natura-n jurul ei
Și oamenii mai galbeni vor părea,
Nuanța-o fi plăcută la femei,
Dar la bărbați e semn de viață grea.

Minuni să facă nimeni nu
se-așteaptă,
O nouă toamnă ce va încerca
S-adune din livezi recolta coaptă,
De-unde mai este, spre-a o exporta

Căci toamna noastră are
de o vreme
Menirea asta doar, de-a exporta
Tot ce-i frumos și bun,
fără a se teme
Că toate astea se vor termina!

Eu fac ce-am mai făcut și-alarma
trag
Prin scris, să spun că-i timp
să judecăm:
De recoltat orice ne este drag,
Dar trebuie întâi să semănăm!

Lucian PERȚA

Septembrie ne-acoperă inimile cu „ceva”...

Cu fiecare filă de calendar septembrie dă semnalul începutului de toamnă. Așa se face că un celebru vers al lui Nichita Stănescu ne-o ia mereu înainte.

Un celebru cântec melancolic și grațios - fredonat în grabă - a surprins, la final de „litoral pentru toți”, un halat de baie într-un castel de nisip. În plus, cu un gând de bucurie că începe școala, mezinul familiei și-a uitat perechea de șlapi în dulapul garsonierei din hotel. Colecția cu amintiri din vacanță nu duce lipsă de uituci.

Dacă pădurea muntelui înseamnă liniște, atunci ați ghicit invitația mea. Vreau să ne lăsăm împreună supuși de grandioarea masei verzi lemnoase, poate și de neostoitul și melancolicul ei orgoliu de a fi fost cândva codru, frate cu românul.

Crengile zăngănind din conuri conifere sunt doar un fals pretext, asemănător clopoțelilor de la grumazul unor viteji cai înhâmați la un car de poveste care ne depășește. Iată-l pe o potecă. Mai facem cale de alte spirale-poteci, vreo doi, trei kilometri și deodată pădurea naște zgomote de o cascadă. Briza momentului trece ca printr-un duș de „apă grea!” La fel, gândesc că procedeză uneori și gândurile negre! Atât de fragil e uneori omul, încât îl poți clătina cu un cuvânt.

Vine spre noi un miros de otavă proaspăt cosită. Caii pasc printre albine... Octombrie?... Mai e până atunci, să nu ne pripim! Dacă va fi călduros, slaba adiere din goana harnicelor insecte în goana lor după miere va dezmiarda aspectul vremii, acompaniindu-l pe strune de mandolină: „zumzai, zumzai-zumzai!” Și oamenii își au „stupul” lor cu provizii, îi zic cămară sau beci dar, spre deosebire de albine, ei îi pun lacăt.

Fiecare întâlnire e o reîntoarcere, un mic asalt, până ce școlarii își fac victorioși apariția în curțile școlilor. După deschiderea largă a porților, nici cu busola în mână nu mai nimerești vacanța mare. În grădinițe și cămine soarele se reîntoarce mereu printre copii, pentru că își dă seama că în fiecare pagină din caietul cu desen a pus pe chipul său desenat prea puține raze.

Cu surâsul unui început de toamnă ivit pe chipul nostru ce putem face? Putem lumina atât

chipul nostru, cât și pe cel al unei ființe iubite – mamă, educatoare, învățătoare, profesoară - cât dorim. Pe un surâs de mulțumire sau încredere, ca și pe soare nu putem să punem stăpânire; putem să ne mulțumim cu razele ce iradiază mediul ce ne înconjoară.

În mirifica Delta au cam dispărut mini-ambarcațiunile cu fulgi: puișorii de rață sălbatică. Toată suflarea penată se crede și se dă acum... mare și tare! Lăstuni-juniori, după ce și-au etalat noile fracuri... cu aripi, au întins-o la drum lung. La Zoo, leoaica – jumătatea leului – e mândră de noul ei pui. Despre primadona zburătoare – inegalabila privighetoare - nu știm unde și când va mai concerta. La timpul potrivit fiecare viețuitoare ascunde o metamorfoză în devenirea ei.

Strugurii de masă sunt la ei... „acasă”.

Dragostea de părinți poate să consacre pe cineva. Într-o lună precum e aceasta, în urmă cu peste două milenii, datorită dragostei părinților Ioachim și Ana a venit pe lume o Fecioară Preasfântă ce avea mai târziu să îmbrățișeze picioarele Fiului răstignit cu mâinile. Si, în acest fel, prin Dragoste s-a simțit ea însăși cu sufletul răstignită pe aceeași cruce.

Trandafir de septembrie; ultimul, în vârful unei tufe. În verigheta de la mâna stângă – ce mândrie, deja! – trecerea unui an de la logodnă. A trecut aproape o lună și de la mariajul sportiv al continentelor... Cercurile olimpice ne-au reținut toată atenția. O lume cu simțul sărbătoririi a dovedit că știe să se bucure și la marile întreceri ale sportului mondial. În tot acest timp logodnele dintre oameni de vârste diferite s-au ținut de... verighete – altfel zis, s-au ținut „lanț”.

O plimbare pe marginea unui lan de floarea-soarelui, însușită frumos, treptat-treptat, cu pași în deplină tăcere. În tot acest timp, în zare defilează la medie înălțime o umbrelă cu suflet - o parașută. Apoi revin cu privirea în lan și admir realizările pictorului Helios. Cu cât talent și seriozitate a abstras imaginea propriei sale heraldice fizionomii, simbolizând-o de dragul naturii.

Han. O, cuvânt vechi și voluptos, mustind de sadoveniene aduceri aminte! Cu îmbrățișări de

sintaxe, printre lecturi tănuite, cu suspine de vocale care mai de care... și cu... Ancuța! Dar ce să mai lungim vorba când tocmai asta nu vrem acum. Ne dorim în acest moment de popas prielnic savoarea unei porții de pește prăjit, cu mămăligă și mujdei. Apoi vom urmări mai presus de orice aerul inimitabil al unui cârd de cocori, tănuind drumurile cerului la începutul acestui septembrie de neuitat.

Dovlecii încă mai cresc. Foile de porumb slăbesc. Ce mirare de mustăți se așterne peste buzele viitorilor știuleți! Amintiți-vă de un vechi slogan popular:

„Dacă bobul nu se leagă

Și ai inima întregă,

Mergi la... schit să-l dreagă!”

Pe bogăția sufletului rugător - bun la toate - ANAF-ul încă n-a pus impozit.

Prunele sunt purtătoare de arome distinctive. Papilele gustative ale celor ce vor săruta un păhărel de țuică de Muscel ori de Pitești le vor recunoaște ușor și poate că, totodată, își vor aminti și de un renumit Prinț din Trivale. Un Gâscan sofisticat... N-a trecut prin lumea fotbalului românesc, ca găscă prin apă... Când zic Dobrin, visez la un recviem – cel puțin pentru a ne reaminti și recunoaște barem faptul că a fost cândva favoritul lui Seep Herberger și al lui Bernabeu însuși. Cât de mult și-ar fi dorit ei ca Prințul din Trivale [botezat așa de marea familie a domnului Gazon!] să joace sub culorile lui Real Madrid. Dar, din păcate, pecetluite cu socialiste „lăcate” – n-a fost să fie așa. Mare nedreptate.

La clasă, un burete de șters tabla își stoarce „porii”... Mă prefac că nu înțeleg de ce unii elevi izbucnesc în râs! Lumea școlii nu duce lipsă de „lacrimi”...

Un fel de „Meca” la sfârșitul sezonului estival, un fel de vară calificată după prelungiri de coduri galbene și portocalii de canicule: fluturi, bondari și albine fac turul rondului de flori.

Marmură grațioasă, neagră și albă în care pâlpaie șuvițe de roz și verzui – iar magia unei reflecții are ca particularitate faptul că nu operează fără asentimentul, fără concursul cititorului.

Prin aceasta, gândurile se armonizează în mod firesc cu spiritul începutului de toamnă.

Mihai MATEICIUC

MINI GLUME

Bărbate, cumătra a zis că tu nu mai poți. Este adevărat?

- Minciună! Pot! Toarnă în pahar!...

- Domnule doctor, până la dumneavoastră am fost deja la patru medici cu plată.

- Ce reclamații aveți?

- Îți reclam pe toți patru...

- Doamne, ce soție certăreață! – se plânge Vasile.

- Dar gătește bine? – întreabă Ion

- Păi gătește...

- La mine e și mai rău, mă ceartă și nu gătește.

Medicul șef către unul începător:

- De ce ești așa de supărat, colega? Primul tău pacient s-a înzdrăvenit!...

- Ei, aici e aici! Habar nu am de ce?

O bunicuță către doctor:

- Am venit să mă tratez, dar fără bani, că încă n-am luat pensia. Ce-mi spuneți?

- Trebuie să așteptăm.

- Banii sau moartea?

- Ce va da Domnul.

Șoferul se oprește lângă un polițist și-l întreabă:

- Cât mai am până la Valea lui Mihai?

- Dă-mi 10 euro și mergi drept înainte.

- Care-i poziția ta față de alcool? îl întreabă șeful pe subaltern.

- Înainte de a vă răspunde vreau să știu dacă este o întrebare sau o propunere?

La Petrescu a venit pe neașteptate un oaspete.

- Trebuia să-mi dați, mai înainte, un telefon!

- Așa-i, dar tare am vrut să vă gădesc acasă...

Pacientul: - Domnule doctor, este adevărat că nu poți să cumperi sănătatea cu bani?

Medicul: - Minciuni, cine v-a spus așa ceva?

- Tăticule, vine ploaia.

- Spune-i că nu sunt acasă.

Mama își mărită fata, iar peste o lună o întreabă:

- Fata mea, cum se comportă soțul tău?

- Foarte bine, mamă. Cum vreau ceva, îmi și îndeplinește dorința.

- Înseamnă că îi ceri prea puțin.

- Soția mea mă iubește mai mult decât pe câinele nostru.

- De ce?

- Eu încă mai mănânc ce gătește ea. Câinele deja nu mai poate.

Gigel către Costel:

- Arată-mi câinele tău.

- Bine, dar ia cu tine încă o pereche de pantaloni.

- De ce?

- Ca să ai cu ce să te schimbi.

Kolea KURELIUK

Discursul Președintelui Ucrainei rostit la parada dedicată Independenței

Dragi ucraineni,
Bravi ostași ucraineni,
Sfinția voastră, preafericți și precinstiți părinți,

Dragă Doamnă Președinte Duda, mult stimați oaspeți,

Continuând tradiția milenară privind formarea statului în Ucraina, pornind de la dreptul la autodefinire și de la pericolul mortal care plana asupra Ucrainei din cauza loviturii de stat în URSS din 19 august, Rada Supremă proclamă solemn independența Ucrainei și crearea statului ucrainean independent - Ucraina.

Sunt cuvinte din cel mai important document al istoriei contemporane a Ucrainei, adoptat exact acum 25 de ani.

Cu 30 de ani mai devreme, Levko Lukianenko a fost condamnat la moarte prin împușcare pentru lupta sa pentru independența de stat. Mai târziu, a fost „grațiat” și a stat 27 de ani în temnițele sovietice, în lagăre și în deportare. Dar, eu sunt sigur că Levko Lukianenko nu s-a așteptat la o recompensă mai mare pentru toate chinurile îndurate ca aceea de a redacta proiectul Actului de proclamare a Independenței.

Avem încă o dată prilejul de a medita asupra rolului personalităților în istorie. Oare am fi putut noi profita de șansa care a apărut la cumpăna anilor 80-90 dacă în fruntea RSSU nu s-ar fi aflat atunci Leonid Kravciuk? Dacă tot atunci nu ar fi existat Mișcarea Populară, Rada Populară? Dacă nu beneficiam de energia și tenacitatea lui Viaceslav Ciornovil?

Chiar dacă sărbătorim doar 25 de ani de Independență, în realitate ei sunt infinit mai mulți. Anul viitor, vom marca centenarul Radei Centrale și începutul revoluției naționale ucrainene...

Așadar, proclamarea independenței a fost o consecință legitimă a evoluției noastre istorice, o victorie comună a multor generații de ucraineni care au luptat și au murit pentru identitatea noastră națională, pentru independența de stat și pentru culoarea proprie pe harta politică a lumii.

Și acum mai continuă în amfiteatrele universitare, în bucătăriile noastre de acasă și pe rețelele de socializare disputele cu privire la faptul dacă noi am obținut sau am cucerit independența. Pentru mine, răspunsul este absolut clar: evident că am cucerit-o. Am cucerit-o prin inteligență, prin sudoare, prin sânge.

Veșnică pomenire eroilor care au căzut în luptă pentru Ucraina noastră liberă, independentă! Glorie veșnică!

Stimată comunitate,

Acum un sfert de secol ne-am ales viitorul independent. Am realizat ceea ce, ma târziu, Putin a numit „cea mai mare catastrofă geopolitică”. Dar, atunci, noi nu am avut curajul să rupem cu trecutul, fără compromisuri. Ne-am încurcat în mai mulți vectori, am încercat să stăm pe două scaune.

Privirea îndreptată permanent spre Moscova și încrederea în mitica fraternitate; paternalismul și stereotipurile socialiste s-au înrădăcinat puternic în conștiința societății, atârnav ca niște bolovani de picioare, împiedicându-ne să pășim înainte.

Elita politică în ansamblu se împleticea la coadă în loc să fie în frunte și să tragă după sine. Ea era multă vreme captivă unor pasiuni electorale populiste și interese mercantile egoiste, orizontul ei de planificare nedepășind următoarea campanie electorală.

Și acest păcat colectiv, păcatul elitei, acumulat în două decenii a trebuit să-l recompensăm, în fața poporului, noi, cei care ne aflăm azi la putere.

Dar, în cele din urmă, ca nație, am ieșit pe dru-

mul democrației, libertății, integrării europene și euroatlantice și sunt sigur că acest drum este ireversibil!

Având în spate propria noastră experiență de 25 de ani, trecem de la tinerețe la mult mai responsabilă maturitate.

Acordul cu UE funcționează și treptat compensează pierderile colosale pricinuite de război și de agresiunea economică a Rusiei. Moscova încearcă să ne sugrume atât prin închiderea pieței sale, cât și prin blocarea tranzitului în alte țări. Pe fondul unor șocuri externe fără precedent, am reușit să asigurăm stabilizarea macroeconomică și reluarea creșterii economice.

Independența ne-a oferit democrație și libertate, sentimentul demnității civice și unității naționale; ne-a învățat să ne apărăm și ne-a deschis perspectiva europeană. A format clasa de mijloc și societatea civilă. În sfârșit, a crescut prima generație postsovietică cu o nouă concepție europeană. În epicentrul unor schimbări fundamentale se afla de multe ori acest Maidan - Maidanul Independenței noastre.

Acum trebuie să ne concentrăm strategic și tactic asupra realizărilor în sfera materială, asupra nivelului de trai al oamenilor. Așa cum spunea Viaceslav Ciornovil „avem nevoie de un stat bogat și uman al cetățenilor liberi și prosperi, încrezători în viitorul lor”. Și „dacă crezi în tine și ai decis ceva, nu ezita. Mergi, mergi, mergi...”

Stimați compatrioți,

În '91, Rada Supremă a procedat foarte înțelept supunând referendumului problema independenței. Cunoscutul gânditor francez Ernest Renan spunea că națiunea este un plebiscit zilnic. De la începutul agresiunii ruse împotriva Ucrainei, în februarie 2014, ucrainenii votează în fiecare zi pentru Ucraina unitară, independentă, democratică și europeană.

Pericolul extern a grăbit procesul de formare a națiunii politice ucrainene pe baza patriotismului civic. Cetățeni ucrainofoni, rusofoni și cei ce vorbesc alte limbi... Ucrainenii, etnicii ruși, tătarii crimeeni și alte etnii, cu toții stau ferm pe poziția patriotismului ucrainean. Apără braț la braț cu arma în mână statul nostru.

Istoria nu ne va ierta niciodată dacă noi nu vom folosi acest moment de unitate pentru a vindeca definitiv rănille aduse societății de politicienii care o dezbinau în mod artificial.

Privind în urmă la cei doi ani de război putem afirma cu tărie că dușmanul nu a reușit să realizeze nicio sarcină strategică, că nu a reușit să îngenuncheze Ucraina. Pentru aceasta au murit 2504 ostași ai noștri.

Ne plecăm capetele în fața memoriei eroilor care și-au jertfit viața pentru viitorul pașnic al Ucrainei. Vă rog să cinstim memoria ostașilor ucraineni și a cetățenilor pașnici ai Ucrainei care au murit în războiul declanșat de agresorul rus printr-un moment de reculegere. Nu-i vom uita în veci și nu vom ierta niciodată.

Dragi ucraineni,

În perioada 2014-2016, prin centrele de recrutare au plecat pe front aproape 300 de mii de persoane. La început - voluntari, apoi persoane mobilizate, iar acum persoane cu contract. Astăzi, 75% din efectivele armatei ucrainene lucrează pe bază de contract.

Continuă formarea rezervei militare. În prezent, această rezervă este constituită din peste 80 de mii de bărbați și femei bine pregătiți și cu o bogată experiență militară.

S-a asigurat livrarea planificată pe front a unor tipuri noi, modernizate și reparate de armanent și

tehnică militară. Desigur, dorințele și nevoile noastre nu coincid întotdeauna cu posibilitățile noastre. De asemenea, între ceea ce e necesar și ceea ce ne putem permite este o distanță destul de mare. Vom avea nevoie de ani și de zeci de miliarde de hryvne pentru a putea dormi liniștiți. Dar, dumneavoastră veți putea vedea chiar acum progresele reale pe care le-am realizat în consolidarea capacității de apărare a statului.

Ce va demonstra această paradă?

Societatea va putea vedea o armată nouă, creată în doar doi ani aproape de la zero. Ea se va convinge că Forțele Armate devin, de la an la an, mai puternice, iar securitatea țării se întărește.

Soldații și ofițerii vor simți încă o dată că au nu numai responsabilități în fața societății, ci și respectul și cinstirea pe care aceasta o poartă apărătorilor ei.

Prin paradă, puterea raportează în fața societății pentru ce cheltuiește banii. Armata noastră este într-adevăr populară. Dumneavoastră, stimați contribuabili ucraineni, ați cumpărat sau ați modernizat tancurile, mașinile de luptă ale infanteriei, transportoarele blindate, complexe de rachete antiaeriene etc. Sunt voluntarii care au venit primii în ajutorul armatei.

Partenerii noștri internaționali vor primi semnalul că Ucraina este capabilă să se apere singură, dar are în continuare nevoie de susținere. Căci dușmanul nostru ocupă a noua parte din uscat și are un buget militar de zeci și zeci de ori mai mare ca al nostru.

În sfârșit, parada noastră este un semnal pentru dușman: ucrainenii sunt gata să lupte în continuare pentru independența lor...

După paradă va avea loc încă un eveniment important pentru apărarea Ucrainei - consfătuirea anuală a ambasadorilor Ucrainei din întreaga lume, a acelor adevărați combatanți pe frontul nostru diplomatic. Permiteți-mi ca în numele celor prezenți să le adresăm cuvinte de mulțumire acelor care ajută armata noastră prin metode politico-diplomatice și fac acest lucru cu profesionalism și dăruire.

Folosindu-mă de prezența la această paradă a președintelui Poloniei, Andrzej Duda, vreau să-mi exprim profundă recunoștință partenerilor noștri internaționali pentru susținerea diplomatică și financiară acordată nouă, pentru livrările de arme neletale și pentru ajutorul umanitar, pentru sancțiunile împotriva agresorului.

Aș dori să-i felicit în mod special cu prilejul sărbătorii Independenței pe patrioți ucraineni din Crimeea anexată și Donbasul ocupat! Dragii mei, noi vă iubim, nu vă uităm și luptăm cu dârzenie pentru revenirea voastră la Ucraina! Și subliniez că facem acest lucru pe cale politico-diplomatică tocmai pentru că ne gândim la voi. Kremlinul consideră pământul Donbasului ucrainean drept teatru de luptă, iar pe locuitorii regiunii drept carne de tun pentru a-și satisface ambițiile imperiale. Dar pentru noi, voi sunteți de-ai noștri, rude și apropiați despărțiți temporar de familia voastră ucraineană, familie care se va reuni și se va reîntâlni la masă sărbătorească.

Stimați ostași,

Ați dat dovaă de eroism apărând pământul natal ucrainean. Voi oferiți zilnic exemple de vitejie și sacrificiu.

La mulți ani cu prilejul celei de a 25-a aniversări a Independenței Ucrainei!

Slavă Forțelor Armate ale Ucrainei!

Slavă poporului ucrainean!

Slavă Ucrainei!

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape